

KOMMUNPLAN

2023-2026

med budget för 2023, Tyresö kommun

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Inledning.....	4
Omvärldsanalys.....	5
Pandemin	5
Kriget i Ukraina	5
Ekonomiska utmaningar	5
Kompetensförsörjning.....	6
Polarisering.....	6
Agenda 2030	6
En omvärld i förändring, hur klarar sig Tyresö?.....	7
Befolkningsutveckling och prognos	8
Så styrs kommunen.....	9
Kommunplan	9
Översiktsplan.....	9
Agenda 2030	9
Vision	9
Strategisk inriktning, målområden och politiska uppdrag	10
Budgetförutsättningar 2023 och plan för 2024-2026.....	15
God ekonomisk hushållning	15
Skattenivå.....	15
Pensionsavsättning och finansiell kostnad pension	15
Gatukostnadsersättningar, exploateringsbidrag och markförsäljningar.....	15
Ränteutveckling	16
Internränta	16
Generell resursfördelning till nämnderna.....	16
Budgetförändringar utöver generell resursfördelning	18
Teknisk justering.....	18
Kommunens nämnder och verksamhetsområden	19
Barn- och utbildningsnämnden.....	19
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.....	19
Arbetsmarknads- och socialnämnden	19
Äldre- och omsorgsnämnden	20

Kultur- och fritidsnämnden.....	20
Byggnadsnämnden.....	20
Kommunstyrelsen.....	20
Investeringar.....	21
Bilaga 1 Uppföljning	22
Bilaga 2: Finansiella sammanställningar	26
Bilaga 3: Investeringsprogram Investeringsprogram, belopp i miljoner kronor beslut i KF 2022-11-25	30
Bilaga 4: Prövning av barnets bästa vid framtagande av kommunplan och budget	34
Bakgrund	34
Barnets rättigheter	34
Kommunplanen och barn	34
Kommunens verksamhet och barn.....	35
Kommunplanens mål.....	35
Budget.....	37
Kommunplanens tillämpning och uppföljning ur ett barnperspektiv	38
Sammanfattning	39
Bilaga 5 Riskhantering	40
Bilaga 6 Program för uppföljning av privata och kommunala utförare	41
Mål och uppdrag.....	41
Riktlinjer.....	42
Rätt till insyn	42
Bilaga 7 Förteckning över kommungemensamma styrdokument	43
Bilaga 8 Sammanställning av taxor och avgifter Beslut om taxor och avgifter.....	47
Bilaga 9: Styrprocessens årshjul.....	51

Inledning

En utmanande tid ligger framför oss. Inflationen ökar rejält, höga energipriser och pensionskostnader som negativt drabbar kommunen. Personer med låg inkomst och små ekonomiska marginaler drabbas hårdast av prisökningarna. Det är då vi politiker behöver prioritera ansvarsfullt över den kommande mandatperioden för att förhindra ytterligare kostnader för hushållen. En skattehöjning i detta läge är absolut inte tänkbart. Kommunens verksamheter behöver på ett kontrollerat sätt anpassas efter rådande läge.

Trots detta innehåller vår budget avrundat 55,4 miljoner i resursförstärkningar jämfört med föregående år. För oss är det viktigt att Tyresö är en kommun som erbjuder trygghet, valfrihet och livskvalitet. Vår kommun utgörs av alla vi som bor, lever och verkar här. Att vara Tyresöbo ska vara synonymt med en känsla av stolthet. En stor del av Tyresös attraktionskraft ligger i våra blå och gröna värden, det får vi inte äventyra. Vi kan satsa på tillväxt och byggande i vissa kommundelar, i andra delar vill vi värna den gröna småskaligheten genom att gå väldigt varsamt fram eller inte bygga alls.

Varje människa är unik och ska ges möjligheter att skapa sig ett bra liv och tillåtas växa av egen kraft. Vi vill att det offentliga ska tillhandahålla plattformen och verktygen för att varje människa ska kunna bygga vidare och utveckla sina liv. Det är därför viktigt att våra kärnverksamheter prioriteras och håller en hög kvalitet. Vi verkar även för ett mer attraktivt näringslivsklimat. Politiker och byråkrater ska inte detaljstyra människors vardag eller livsval. Vi tror på valfrihet och en mångfald av utförare. Valfrihet ger den enskilde individen makten. Det ökar utbudet, konkurrensen och bidrar till kontinuerlig utveckling. Individer och familjer ska ges möjlighet att själva välja vilken barnomsorg man vill ge sina barn, den skola de ska gå i eller vilken äldreomsorg man vill ha när man blir äldre.

Alla kan dessutom någon gång behöva stöd om man drabbas av situationer där den egna förmågan inte längre räcker till och som Tyresöbo ska man kunna räkna med att samhällets stöd fungerar. Med optimism om framtiden för vår vackra kommun och i trygg förvisning om att vår budget innehåller förstärkningar för fortsatt kvalitetsutveckling överlämnar vi denna budget till Kommunfullmäktige för antagande.

Anki Svensson (M)
Oppositionsråd

Ulf Perbo (KD)
Gruppledare

Omvärldsanalys

Kommunkoncernens verksamheter och ekonomi påverkas av vad som händer i omvärlden. För att upptäcka händelser och värderingsförändringar som påverkar kommunens verksamhet och för att ställa om verksamheten för att på bästa sätt utifrån en föränderlig omvärld men samtidigt säkerhetsställa långsiktighet arbetar såväl kommunstyrelsen, nämnder, förvaltningar och enheter med omvärldsbevakning. Insikterna från analysen ligger till grund för de mål som sätts, de uppdrag som ges och planering av verksamhet.

Pandemin

Pandemin slog till med full kraft under våren 2020 och har sedan dess hållit samhället i ett hårt grepp.

Kommuner och regioners förmåga att hantera en turbulent omvärld bevisades under pandemin, när de över en natt ställde om sina verksamheter för att hantera en ny verklighet. Regionerna ställde om sjukvården till att ta hand om det stora antalet covidpatienter, genomföra masstestningar och flera vaccinationsomgångar för en hel befolkning. Kommunerna ställde om äldreomsorgen, lärde av varandra och gav medarbetarna kompetensutveckling. Skolan lyckades helt utan varsel ställa om till fjärrundervisning och säkra elevernas skolgång i vad som närmast kan liknas vid ett undantagstillstånd. Erfarenheterna från pandemin blir värdefulla för att möta morgondagens utmaningar.

Kriget i Ukraina

I februari 2022 startade Ryssland krig mot Ukraina. Kriget är en mänsklig tragedi, men också ett hårt slag mot både spannmålsproduktion och energiförsörjning.

Ekonomiska utmaningar

Inflationstakten enligt konsumentprisindex var i augusti 2022 9,8 procent. Hösten 2022 genomförde Europeiska centralbanken den största räntehöjningen i bankens historia och svenska Riksbanken lämnade besked om att styrräntan höjs med en procentenhet. Både ECB och Riksbanken planerar ytterligare höjningar av styrräntan för att trycka upp priset på pengar och dämpa inflationen.

Inflationen innebär även att kostnaderna för kommuner och regioner riskerar att öka och att det blir svårare att klara av alla de utmaningar som skolan, vården, omsorgen och andra delar av vårt välfärdssystem ställs inför. Detta påverkar även kommunernas och regionernas pensionskostnader.

Under tidigare kriser har staten valt att skjuta till pengar till den kommunala sektorn, för att värna välfärden. I och med den höga inflationen kan ökat stöd till kommunerna medföra ytterligare konsumtion och inflationstryck. Därför är det osäkert om det blir ytterligare statligt stöd framöver. Samtidigt är inte mer pengar lösningen på alla problem. Sedan 2014 har kommuner och regioner anställt över 100 000 nya medarbetare och det har skjutits till mängder med resurser till välfärden. Angreppssättet handlar snarare om att våga prova nytt och att hitta nya lösningar på komplexa problem.

Nyckeltal för den svenska ekonomin	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Procentuell förändring						
BNP*	-2,4	5,0	2,1	1,0	2,2	2,5
Sysselsättning, timmar*	-3,8	2,2	1,2	1,1	1,4	1,6
Relativ arbetslöshet, procent**	8,5	8,8	7,7	7,9	8,0	7,8
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,1	2,6	2,8	3,1	3,3	3,4
Inflation, KPIF	0,5	2,4	7,1	4,5	2,2	2,0

* kalenderkorrigerad utveckling

** Prognos och framskrivning åren 2021–2024 baseras på data enligt AKU-utfall januari–februari 2021

Kompetensförsörjning

Inte sällan ställs krav på kommuner och regioner om att öka bemanningen och höja kompetensen, men den demografiska utvecklingen innebär att det kommer vara svårt att hitta personal att anställa. Det ställer nya krav på offentlig sektor och understryker behovet av digitala verktyg. Vid sidan av arbetet med kompetensförsörjning behöver offentlig sektor jobba för att hitta smartare arbetssätt och samarbeta mer sömlöst på tvären mellan kommuner, regioner, staten och civilsamhället men också med näringslivet. (SKR: [Med självstyrets rötter står vi stadigt när det blåser](#)).

Polarisering

Det har skett en ökande polarisering i samhället utifrån flera dimensioner: ekonomiskt, socialt och åsiktsmässigt. Skillnaderna vad gäller till exempel arbetslöshet, skolresultat, hälsa, valdeltagande och upplevd trygghet är stora såväl inom som mellan kommuner och regioner.

Människors tillit till varandra och till samhällsinstitutionerna är grundläggande för såväl ekonomisk utveckling som offentlig välfärd. Med hög tillit minskar transaktionskostnaderna i samhället, vilket ökar dynamiken i ekonomin. Sambandet mellan hög tillit och välfärdsindikatorer som god hälsa, låg kriminalitet, hög grad av trygghet och uppskattad lycka är också väl dokumenterad i forskningen. (SKR: [Vägval för framtiden](#))

Agenda 2030

Statistiska centralbyrån, SCB, ger varje år ut en analys av lägesbilden för Agenda 2030 i Sverige. 2020 fokuserade rapporten helt på jämlikhet utifrån den fundamentala principen i Agenda 2030 att ingen ska lämnas utanför. Denna analys visar att ojämlikheten på det ekonomiska området inte minskar. Förhållandet är detsamma när det gäller hälsa, boende och risken att utsättas för våld. Pandemin har tydligt visat hur ojämlikheten drabbar sårbara gruppen.

Vidare pekar SCB på att ojämlikheten mellan grupper ökar inom några områden. SCBs lägesbild för 2021 visar både positiva och negativa trender inom de olika målen. Utöver de utmaningar som beskrivits kring ojämlikhet visar årets lägesbild bland annat att övervikt är ett ökande folkhälsoproblem i Sverige, att psykisk ohälsa inte har minskat, att bostadsbristen blir större, att materialkonsumtionen ökar, att andelen fiskebestånd som nyttjas hållbart minskar och att den biologiska mångfalden i Sverige minskar. (SCB: [Länk](#))

En omvärld i förändring, hur klarar sig Tyresö?

Rapporten Regionernas kamp har syftet att mäta robusthet för att stå emot kriser inom förändrat omvärldsläge, klimat och infrastruktur i Sveriges kommuner. Rapporten belyser även faktorer som kan förbättras för kommunernas fortsatta utveckling. Tyresö har rankats som Sveriges 15:e mest robusta kommun. Måttet ger en indikation på hur väl Tyresö står sig i en föränderlig omvärld och i kampen om framtida resurser och tillväxt. Måttet består av en kombination av parametrar som befolkningsstorlek, andel under 55 år, befolkningens inkomst, utbildningsnivå, skolresultat i årskurs 9, integration, branschbredd, näringslivsarbete, hållbarhetsarbete och inrikes flyttnetto.

Tyresö gynnas mycket av sitt läge som pendlingskommun nära en storstad då vi kan ta del av en bred och växande arbetsmarknad och goda utbildningsmöjligheter. Detta gör oss även till en attraktiv ort att bosätta sig i. I jämförelse med kommuner med liknande lägen står vi oss också gott.

Tyresö ligger bland toppskiktet i landet när det gäller befolkningens inkomst, utrikesfödda i arbete och klimatarbete och ligger även högt inom de flesta övriga områden. De områden där Tyresö ligger på nedre halvan av landets kommuner är inom inkomstutveckling och inrikes flyttnetto.

Länk till rapporten [Regionernas kamp](#)

Befolkningsutveckling och prognos

Befolkningsutvecklingen i Tyresö påverkas av nybyggnation, befintlig befolknings åldersstruktur och hur invånarna i Tyresö och regionen flyttar. Den sista december 2021 var antalet invånare i kommunen 49 062 personer, vilket innebar en tillväxt med 384 personer under året.

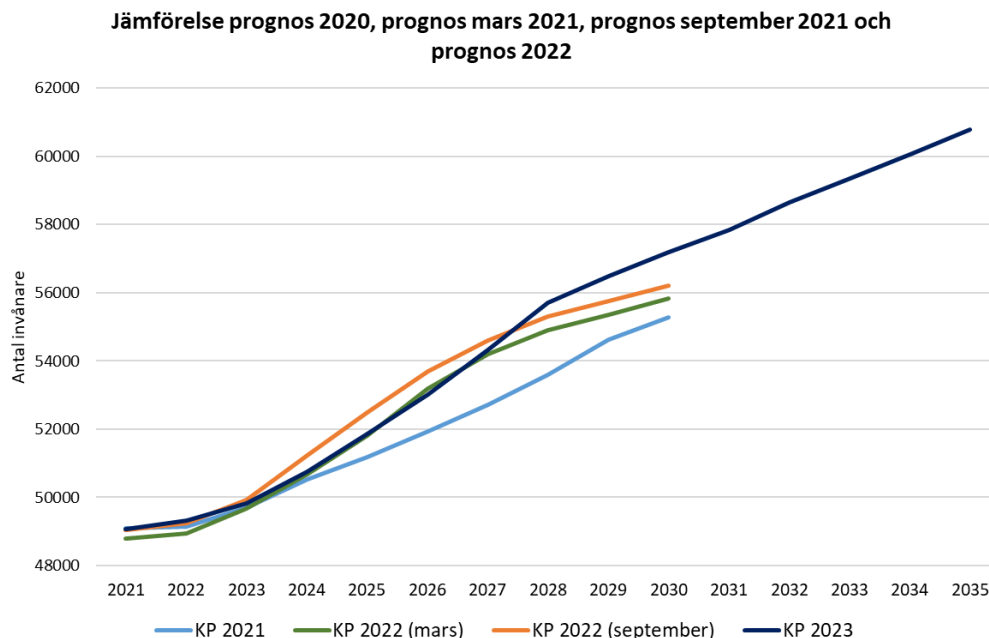

Diagram: Befolkningsprognos 2022 - 2030

Befolkningsprognosen bygger på information om planerade byggprojekt. Både kommunens projektavdelnings bedömning samt information från byggaktörerna om när de förväntar att byggprojekten blir klara ligger till grund för prognosen. Den senaste prognosen sträcker sig från 2022 till 2035. Fram till 2023 motsvarar prognosen tidigare prognoser relativt väl. Därefter visar årets prognos en lägre befolkningsutveckling fram till 2027 än prognosen som togs fram i september 2021 (septemberprognosen 2021 låg som underlag för kommunplanen för 2022). Detta beror på ändrade antaganden om antalet personer som antas flytta in i en nyproducerad bostad. Då många bostadsprojekt innehåller 1-2 rum och kök kan det förändrade antagandet ses tydligt i jämförelsen. En stor del av befolkningsutvecklingen från 2027 och framåt kan förklaras av planerade bostäder i större projekt. Sedan befolkningsprognosen togs fram har det hänt mycket. Höjda räntor samt inflation skapar osäkerhet kring byggtakten samt att det råder osäkerhet kring vissa av projektens genomförande. På grund av detta är prognosen sannolikt överskattad och framtida prognoser kan komma att se annorlunda ut beroende på utvecklingen framåt samt beslut kring de olika bostadsprojekten.

Moderaterna och Kristdemokraterna lägger i denna budget uppdraget (sid 12) att ta fram Riktlinjer för bostadsförsörjning. Vi vill sänka byggtakten och har svårt att se befolkningsutvecklingen enligt tabellen ovan. Att växa som kommun handlar om så mycket mer än bostäder. Service i form av förskolor, skolor och äldreomsorg ska utvecklas i samma takt och med fortsatt hög kvalitet. Hänsyn ska tas till Tyresöbornas behov av bilen och framkomlighet för alla trafikslag behöver följa utvecklingen. Tyresös gröna och blå värden ska värnas samt vara bidragande till en mer levande skärgård.

Så styrs kommunen

Tyresö kommuns styrning och planering ska ge våra medborgare största möjliga valuta för skattepengarna. Den består av olika komponenter som är viktiga för att åstadkomma en utveckling i riktning mot visionen och för att uppfylla de mål som kommunfullmäktige sätter upp. För att kommunens vision ska kunna uppfyllas krävs att hela organisationen arbetar mot de gemensamma målen. Därför arbetar vi kontinuerligt med uppföljning och utvärdering. Under hela processen är det viktigt att medarbetarna på alla nivåer involveras och är delaktiga.

Kommunplan

Kommunplanen lägger fast riktningen och de övergripande ramarna för vad som ska åstadkommas på en övergripande nivå. Kommunplanen följs upp och eventuella revideringar görs årligen.

Översiktsplan

Översiktsplanen pekar ut den framtida fysiska utvecklingen av kommunen på lång sikt och styr precis som kommunplanen mot hur Tyresö kommun kan nå kommunens mål och vision. Översiktsplanen blickar mot 2035 med utblick till 2055 och visar hur mark och vatten kan utvecklas och bevaras för att skapa en hållbar utveckling i hela Tyresö. Översiktsplanen sätter nationella och regionala mål i ett lokalt sammanhang i den fysiska miljön. Översiktsplanen tillsammans med dess tillhörande strategier sätter även ramarna för hur vi kan arbeta med grönstrukturplanering, bostadsförsörjning, trafik, handel och gestaltning med mera. Kommunens översiktsplan och strategier ska användas för att sätta in det enskilda projektet i ett större sammanhang.

Agenda 2030

I Tyresö kommun är Agenda 2030 en del av kärnverksamheten. Alla som arbetar i kommunen bidrar till de 17 hållbarhetsmålen genom sitt dagliga arbete och engagemang. Att beakta de sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhetsperspektiven är integrerat i hur vi formulerar våra mål och de beslut vi fattar i vardagen. Genom alla medarbetares delaktighet och initiativ sätter vi meningsfulla mål och aktiviteter som bidrar till hållbar utveckling både inom och utanför kommunens gränser.

FN:s 17 globala hållbarhetsmål.

Vision

Tyresö kommuns vision beskriver den långsiktiga målsättningen med allt som görs av och i kommunen. Visionen är helt i samklang med det som eftersträvas i Agenda 2030.

I Tyresö finns det hållbara livet, nära storstad, skog och skärgård.

I Tyresö finns plats för alla – här trivs nya tankar.

Tillsammans skapar vi trygghet och tillit.

Tyresö är hemmal!

Strategisk inriktning, målområden och politiska uppdrag

Den strategiska inriktningen konkretiserar visionen genom att beskriva vad som ska uppnås. Till visionen och den strategiska inriktningen kopplas fem strategiska målområden. Dessa områden bedöms vara särskilt viktiga att fokusera på för att nå en utveckling i linje med den strategiska inriktningen och för att nå kommunens vision. För varje målområde finns en målbild som beskriver det önskade tillståndet inom området. Det finns även mål konkretiserade som är en prioritering av vad som är viktigast att åstadkomma under mandatperioden, samt indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns också politiska uppdrag som är viktiga för att kommunen ska röra sig i rätt riktning. Dessa uppdrag förstärker och tydliggör arbetet med några av målen samt den övergripande strategiska inriktningen. De politiska uppdragen ska verksamheten arbeta särskilt med.

Strategisk inriktning

Med kvalitet, trygghet och valfrihet i fokus, skapar vi hållbara gröna och blå värden.

I Tyresö lever alla delar av kommunen. Här finns det centrumnära småstadslivet, stora grönskande områden, kulturhistoriska miljöer och vår vackra port mot skärgården. I Tyresö lever du ett gott vardagsliv med närhet till det mesta som behövs. Här finns goda utbildningsmöjligheter, ett aktivt näringsliv, gott serviceutbud och ett fantastiskt föreningsliv. På fritiden finns många aktiviteter att ägna sig åt inom idrott, kultur och friluftsliv. Här finns möjlighet till rekreation och aktivitet på hav och land. I Tyresö kan du gå genom livets alla faser och genom egna val skapa en tillvaro som passar dig. Tyresö präglas av idériedom, trygghet och delaktighet. Allas vårt Tyresö – både invånare och medarbetare är medskapare av vår framtidskommun och tillsammans bidrar vi till en gemenskap och positiv utveckling för kommunens bästa.

Politiskt uppdrag: Övergripande – Samverkan med Tyresöbornas behov i fokus

Samhället förändras i snabb takt och det krävs högre kapacitet för att utföra den service som invånarna förväntar sig och har rätt till och Tyresöbornas behov ska vara i fokus och tillfredsställas. En handlingsplan för ökad samverkan inom kommunens verksamheter ska tas fram. Handlingsplanen ska leda till att förvaltningar, verksamheter och enheter alltid arbetar gränsöverskridande och tillsammans när ett kommungemensamt angreppssätt ger mervärde.

Målområden, mål och politiska uppdrag

Målområde 1: Hög kvalitet och gott bemötande

Tyresö står för hög kvalitet i all service och verksamhet som finansieras med kommunala medel. Verksamheten präglas av tillit och öppenhet. Invånaren står i fokus och arbetet syftar till ständiga förbättringar.

Tyresö har ambitionen att erbjuda en service av hög kvalitet och ett gott bemötande i alla verksamheter. Tillgängligheten ska vara god. Det ska vara lätt att få kontakt med kommunen och skyndsamt få svar på de frågor som ställs eller hjälp med de ärenden man har. Kundnöjdheten i kontakten med Tyresö kommun ska vara hög, oavsett om du representerar dig själv som invånare, en förening eller ett företag.

Mål 1: Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.

Indikatorer:

1. Delaktighetsindex i KKiK
2. Tyresö kommuns resultat i KKiK
3. Företagsklimat, (NKI)
4. Medborgarnas nöjdhet med hur kommunen sköter sina olika verksamheter (SCB:s medborgarundersökning och egna servicemätningar)
5. Nämnder/förvaltningar/kontor/stabers/bolagets måluppfyllelse (servicemätningar ingår i nämndernas uppföljning)

Se även bilaga 1

Målområde 2: Trygga hela livet

Tyresö är en trygg kommun att leva och verka i. Här kan människor mötas, känna sig hemma och finna lugn. Trygghetsskapande åtgärder kombineras med långsiktiga och främjande insatser som ger resultat. Här finns trygghet genom hela livet.

Tyresö ska ha en trygg miljö vilket spänner över många områden i kommunens verksamhet, från barn och unga i förskola, skola, föreningsliv och medarbetare, till trygghet för äldre och personer med funktionsvariation som är mottagare av insatser. Även trygghet på fritiden och i offentliga miljöer är områden som kommunen ska arbeta systematiskt med, bland annat genom en förvaltningsövergripande styrgrupp. Invånare och mottagare av kommunens tjänster ska också känna trygghet i att kommunen hanterar ärenden på ett rättssäkert sätt och att insatser som görs bygger på vetenskaplig grund, professionens kunskap och erfarenhet samt delaktighet. Trygghet ska vara ett prioriterat område för kommunen. I detta ingår förstärkningar gällande det främjande och förebyggande trygghetsarbetet och arbetet med krisberedskap.

Mål: Tyresö ska vara tryggt

Indikatorer:

1. Trygghetsmätning, samhället
2. Ungas trygghet
3. Nämnder/förvaltningar/kontor/stabers/bolagets måluppfyllelse

Se även bilaga 1

Politiskt uppdrag: Tyresö ska vara tryggt

Genomför en kartläggning av kommunens arbete för ökad trygghet (både förebyggande insatser, samverkan och andra trygghetsinsatser) i alla verksamheter med föreslagna åtgärder för att ge Tyresöborna effektfulla trygghetsinsatser. Möjligheten att anlita ambulerande ordningsvakter på utsatta platser i kommunen ska ses över. Tyresö ska ha en trygg miljö vilket spänner över många områden i kommunens verksamhet, från barn och unga i förskola, skola, föreningsliv och medarbetare, till trygghet för äldre och personer med funktionsvariation som är mottagare av insatser. Även trygghet på fritiden och i offentliga miljöer är områden som kommunen ska arbeta systematiskt med.

Målområde 3: Hållbar framtid

Tyresö använder gemensamma resurser på ett sätt som inte äventyrar framtida generationer. Det handlar såväl om ekologi som om en ansvarsfull social och ekonomisk utveckling. Tyresö har ett innovativt förhållningssätt till hållbarhet och ger kommunens invånare förutsättningar, det ska vara lätt att göra rätt. Tyresö erbjuder ett brett utbud och stor valfrihet. Med stor mångfald inom

välståndstjänster, näringsliv, kultur- och föreningsliv, så väl som god variation av naturtyper och bostadsmiljöer, finns många möjligheter att välja hur livet ska se ut.

Ett långsiktigt hållbart samhälle utgör utgångspunkt för kommunens miljömål. Hållbarhet är ett brett begrepp som inbegriper ekologisk, såväl som social och ekonomisk utveckling. Arbetet med att ta fram kommunens nya hållbarhetsramverk med anknytning till Agenda 2030 liksom uppdatering av kommunens miljömål kommer påbörjas under 2023. För att stärka den ekologiska hållbarheten ska den ekologiska statusen i sjöar, vattendrag och kustvatten förbättras. Alla som kan jobba ska jobba och försörja sig själva i Tyresö. Det är en viktig nyckel för ett starkt samhälle genom social hållbarhet. Kommunen ska arbeta mer med mottagare av insatser och invånare som medskapare genom medborgardialoger och genom ökat inflytande i beslut som rör den egna personen eller anhörig. Kommunen ska skapa förutsättningar för en hållbar och balanserad befolkningsutveckling och tillväxt genom samordnad planering av bostäder, infrastruktur, omsorg, arbetsplatser, handel, utbildning, fritid och tillgänglighet. I Tyresö arbetar därför förvaltningarna tillsammans kring de strategiska planer och dokument som pekar ut riktningen för Tyresö. För att värna Tyresös gröna och blå värden behöver byggtakten sänkas.

Mål: Tyresö ska utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka

Indikatorer:

1. Sysselsättning
2. Andel vattenförekomster som har en god vattenstatus
3. Totala fosforhalter i Tyresöån, Drevviken och Öringesjön
4. Hållbarhetsredovisning
5. Nämnder/förvaltningar/kontor/stabers/bolagets måluppfyllelse

Se även bilaga 1

Politiskt uppdrag: Tyresö har växtvärk – sänk byggtakten

Se över och revidera Tyresös översiktsplan 2035, tillhörande strategier och andra styrdokument som beslutades under föregående mandatperiod. Riktlinjer för bostadsförsörjning ska tas fram för beslut. Att växa som kommun handlar om så mycket mer än bostäder. Service i form av förskolor, skolor och äldreomsorg ska utvecklas i samma takt och med fortsatt hög kvalitet. Hänsyn ska tas till Tyresöbornas behov av bilen och framkomlighet för alla trafikslag behöver följa utvecklingen. Tyresös gröna och blå värden ska värnas samt vara bidragande till en mer levande skärgård.

Politiskt uppdrag: Lokalförsörjning

Ta fram en långsiktig plan gällande kommunens lokalförsörjning med utgångspunkt att byggtakten i Tyresö sänks. Ta fram en långsiktig plan för kommunens fastigheter gällande underhålls- och reinvesteringar med tillhörande kostnader och förslag till åtgärder efter prioriteringsordning. För att kunna möta behovet av kommunal service behöver det finnas en tydlig plan och helhetsplanering för verksamheternas behov av fastigheter och anläggningar. Det fastighetsbestånd som Tyresö kommun äger behöver inventeras för bibehållande av byggnadernas värde.

Politiskt uppdrag: Attraktivt näringsliv

Ta fram riktlinjer för kommunens näringslivsarbete. Utred möjligheten till att skapa ett företagarråd med syfte att utveckla samarbetet mellan politiker, tjänstemän, företagare och företagare i

Tyresö. Ett bra företagsklimat skapas av en mängd faktorer. Kommunen råder inte ensam över alla, men kan inom sina egna ansvarsområden medverka till att näringslivet ges bra förutsättningar att verka, utvecklas och att etablera sig.

Målområde 4: Ekonomi i balans

Tyresös verksamheter ska vara kostnadseffektiva med hög kvalitet. Kvalitet och ekonomi hänger ihop och effektiva processer har fokus på det som är viktigt att åstadkomma för Tyresöborna.

Tyresö ska ha en ekonomi i balans. En god ekonomi är en förutsättning för att kunna bedriva en bra och kvalitativ verksamhet. Målet för samtliga nämnder är därför att inte ha någon negativ avvikelse från fastställd budget. Vid en sådan avvikelse ska en analys och åtgärdsplan upprättas. Det är viktigt att nyttja de tillgängliga resurserna på ett effektivt, cirkulärt och hållbart vis. Tyresö kommun ska ta fram och följa en långsiktig plan för att kunna sänka skatten på sikt, likt jämförbara kommuner, och samtidigt öka kvaliteten i kärnverksamheterna.

Mål: Tyresö ska ha en ekonomi i balans

Indikatorer:

1. Alla förvaltningar och kontor bedrivs med tilldelade resurser och bolagens verksamheter bedrivs enligt budget.
2. Samlat resultat för kommunens förvaltningar och kontor är i enlighet med tilldelade resurser.

Se även bilaga 1

Finansiella mål: Kommunens resultat ska över en mandatperiod uppgå till 2,0 procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag.

Indikatorer:

1. Medelvärde för balanskravsresultatet som andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Mätning sker för innevarande och de tre föregående åren. Kommunen ska övertid ha en balanserad ekonomisk ställning.
2. Kommunens soliditet exklusive pensionsåtagande intjänat före 1998 ska vara 32 procent eller mer.

Se även bilaga 1

Politiskt uppdrag: Ekonomisk hållbarhet

Ta fram en långsiktig ekonomisk plan med ett tioårsperspektiv som syftar till att stärka Tyresö kommuns ekonomi och att på sikt sänka skatten likt jämförbara kommuner. Planen ska skapa goda förutsättningar att möta kommunens framtida tillväxt och samtidigt garantera att kommunen levererar service och tjänster med hög och ökad kvalitet. I planen samlas ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenser vilket ger goda möjligheter att hantera exempelvis oförutsedda konjunktursvängningar och demografiska förändringar. Planen uppdateras vartannat år. En god ekonomi och en god ekonomisk hushållning är en förutsättning för att kunna förverkliga Tyresö kommuns vision.

Målområde 5: Attraktiv arbetsgivare

Medarbetare i Tyresö kommun ska känna trivsel och ges goda förutsättningar att nå hög måluppfyllelse. Framtidens kompetensförsörjning ska mötas och nya smarta arbetssätt utvecklas.

Kommunens medarbetare är navet i både måluppfyllelse samt möjligheten att utveckla samhällsuppdraget. Medarbetare i Tyresö kommun och dess bolag är motiverade och ges ett stort förtroende och ansvar att påverka och ständigt förbättra arbetssätten för att tillsammans nå de gemensamma övergripande målen. Engagerade och kompetenta ledare skapar förutsättningar för alla medarbetare att vara motiverade, delaktiga och våga tänka nytt. Genom gemensamma förhållningssätt och arbetssätt, samt en tydlig gemensam målbild, säkerställer ledare tillsammans med medarbetare en hög måluppfyllelse. Genom kompetensutveckling och goda anställningsvillkor ska Tyresö vara en attraktiv arbetsgivare samtidigt som kommunen ska möta framtidens kompetensförsörjning.

Mål: Tyresö kommunkoncern ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikatorer:

1. Kommunkoncernens sjukfrånvaro
 2. Resultat i medarbetarundersökningen.
 3. Nämnder/förvaltningar/kontor/stabers/koncerns måluppfyllelse.
- Se även bilaga 1

Uppföljning

Kommunfullmäktige ansvarar för kommunens övergripande och långsiktiga styrning genom att ange övergripande mål, inriktning och omfattning i kommunplanen. Kommunstyrelsen verkställer kommunfullmäktiges beslut och ska dessutom utöva tillsyn över nämnder och bolag. Det är kommunstyrelsen som fastställer formerna för hur verksamheter och ekonomi ska följas upp och rapporteras. Kommunstyrelsens uppföljning till fullmäktige sker genom delårsrapporter och årsredovisning. Delårsrapporterna upprättas var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti. De ska innehålla utfall och ekonomiska prognoser för drifts- och investeringsbudget samt redovisa måluppfyllelse och följa upp risker. Årsredovisning görs vid varje årsskifte. Delårsrapporten ska innehålla utfall, ekonomiska prognoser, bedömning av måluppfyllelse och uppföljning av risker. Den ska även innehålla förslag på åtgärder vid avvikelser samt status på uppdrag. För att läsa mer om uppföljning se bilaga 1.

Budgetförutsättningar 2023 och plan för 2024-2026

God ekonomisk hushållning

Tyresö kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Vad detta innebär uttrycks i de finansiella målen som har ett långsiktigt perspektiv – de syftar till att säkra ekonomisk stabilitet över tid.

Målresultat

Det finansiella mål som fördes in i kommunplanen 2022-2025 om att kommunens målresultat (definierat som resultat exklusive jämförelsestörande poster och markförsäljningsintäkter) ska mätas över mandatperioden ligger kvar. Målresultatet har dock justerats från 2,5 procent till 2,0 procent enligt tabell nedan.

Resultat för budgetperioden 2023-2026	2023	2024	2025	2026
Skatte- och utjämningsintäkter	3 147,9	3 268,8	3 414,3	3 578,2
Årets resultat	16,6	28,3	149,1	72,6
% av skatter och statsbidrag, för året	0,5%	0,9%	4,4%	2,0%
% av skatter och statsbidrag, för mandatperiod	0,5%	0,7%	2,0%	2,0%

Tabellen visar resultaten enligt budget för kommande år

Ändrat pensionsavtal innebär ökade kostnader 2023 och 2024. För att undvika en alltför snabb omställning och ge utrymme för en kontrollerad anpassning av verksamheten justeras målresultatet till 2,0 procent. Målsättningen är att kvalitet och leveransförmåga mot medborgarna inte kommer att påverkas.

Skattenivå

Budgeten bygger på en kommunalskatt på 19,50 procent. Detta är samma skattesats som 2022. Budget för skatte- och utjämningsintäkter bygger på SKR:s prognos per 2022-10-20.

Pensionsavsättning och finansiell kostnad pension

I december 2021 kom SKR och de fackliga organisationerna överens om en modernisering av det kommunala pensionssystemet. Det nya pensionsavtalet kommer att gälla för huvuddelen av alla anställda från och med 2023 och kommer att innebära högre pensionskostnader. Införandet innebär betydligt högre pensionskostnader men även ökade finansiella kostnader de två första åren. De finansiella kostnaderna ökar dessutom kraftigt som en effekt av den höga inflationen 2022 och förväntad inflation 2023. Budget för pensionsavsättning och finansiell kostnad för pensionerna bygger på KPA pensions prognos per augusti 2022.

Gatukostnadsersättningar, exploateringsbidrag och markförsäljningar

Från 2020 redovisas i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer gatukostnads- och exploateringsintäkt som en driftintäkt i och med att projektet slutredovisas. Detta innebär betydande intäkter vissa år, medan det blir låga intäkter andra år. Detsamma gäller för

intäkter från markförsäljning, så kallade exploateringsvinster. Budget för 2023 till 2026 beskrivs i tabellen.

Intäkter				
Mnkr	2023	2024	2025	2026
Exploateringsvinster och markförsäljning	8,5	12,0	10,0	10,0
Gatukostnadsersättning och exploateringsbidrag	45,0	10,0	28,0	0,0

Tabellen visar intäkten enligt budget för kommande år

Budgeteringen utgår från prognoser för när olika investeringsprojekt kommer att slutredovisas. Detta är ett område som är väldigt svårt att prognostisera, det kan räcka med små förskjutningar i tid för att en intäkt flyttas från ett budgetår till nästa. Utfallet innebär att förutsättningarna förändras mellan de olika budgetåren.

Ränteutveckling

Under våren 2022 började räntorna öka från de historiskt låga nivåer vi haft de senaste åren. En stor del av kommunens upplåning har bundna räntor, vilket gör att det tar tid innan räntehöjningen påverkar kommunens ekonomi. För 2022 prognosticeras en snittränta på kommunens upplåning med 0,64 procent. Vid upplåning i september 2022 ligger räntan på nyupptagna bundna lån mellan 3,5 och 4,0 procent, beroende på bindningstid. Allteftersom de bundna lånen omsätts kommer snitträntan att öka. Den budgeterade räntan för 2023 uppgår till 18,3 mnkr, vilket motsvarar en snittränta på 1,37 procent. För 2024 prognosticeras en snittränta på 2,23 procent. I september 2022 har kommunen en låneskuld på 1 220 tkr. En ökning av snitträntan med 1 procentenhet innebär då en ökad årlig kostnad på 12,2 mnkr.

Internränta

Internräntan föreslås höjas från 1,0 till 1,25 procent, vilket överensstämmer med den internräntesats Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har rekommenderat för 2023.

Generell resursfördelning till nämnderna

Demografi

Anslagen till verksamhetsområdena bygger på tidigare budgetar samt en demografibaserad justeringsmodell. Modellen utgår ifrån befolkningsprognosen och befintliga nyttjandegrader som underlag för att fastställa volymbaserade anslag.

Volymbaserade anslag har fastställts för verksamhetsområden av välfärdskaraktär som har en koppling mellan demografi och volymer (förskola, grundskola, individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, gymnasieskola, vuxenutbildning, arbete och integration samt fritidsgårdarna). Däremot har verksamhet inom omsorg om personer med funktionshinder undantagits tillsammans med övriga verksamhetsområden (samhällsbyggnad, gemensam verksamhet, kommunalförbund och politisk verksamhet).

Totalt kompenseras verksamheterna med 29,5 mnkr för den demografiska utvecklingen. Effekterna för olika verksamheter framgår av tabellen nedan.

Verksamhetsområde	2023	2024	2025	2026
Förskola	4 591	6 731	9 121	13 217
Grundskola	-1 219	-2 443	2 866	4 935
Individ- och familjeomsorg	2 575	4 810	5 710	6 070
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	0	0	0	0
Äldreomsorg	20 300	18 295	19 041	18 843
Gymnasieskola	2 881	2 125	4 839	3 661
Vuxenutbildning	363	645	709	756
Bibliotek, kultur och fritid, inkl. fritidsgårdar	-44	-69	-170	137
Samhällsbyggnad	0	0	0	0
Bygglövsverksamhet	0	0	0	0
Gemensam verksamhet	0	0	0	0
Politisk verksamhet				
Totalt	29 447	30 093	42 116	47 619

Pris- och löneutveckling

Prishöjningar som drabbar kommunens verksamheter är först och främst lönekostnadshöjningar, men även vanlig inflation. Tabellen visar SKR:s prognos för lönekostnadsökning och inflation (augusti 2022).

Nyckeltal för den svenska ekonomin	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Procentuell förändring						
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,1	2,6	2,8	3,1	3,3	3,4
Inflation, KPIF	0,5	2,4	7,1	4,5	2,2	2,0

I budget har en kompensation lagts in för inflations och löneutveckling med 3,1 procent för 2023 och 2,6 procent för följande år. Beloppet är en avvägning mellan ökningen på grund av inflation och förväntad löneutveckling.

Medelsreserv samt demografibuffert

Medelsreserven på 16,0 mnkr avser medel till kommunstyrelsens förfogande. Kostnader för att täcka förstudier för verksamhetsfastigheter och anläggningar motsvarar 8,0 mnkr av totala medelsreserven.

Avsättningen till demografibuffert är oförändrat 5,0 mnkr och budgeteras som en egen post inom finansförvaltningen.

Budgetförändringar utöver generell resursfördelning

Utöver generella justeringar av nämndernas anslag har driftsbudgeten justerats genom prioriteringar och åtgärder. Även engångssatsning från kommunplan 2022 påverkar nämndernas anslag. Dessa framgår nedan under texten för varje enskild nämnd.

Utifrån de inlagda förutsättningarna nås ett överskott på 0,5 procent av skatteintäkterna för 2023.

För att nå ett målresultat för mandatperioden på 2,0 procent bygger flerårsbudgeten på effektiviseringar med 56 mnkr 2024. För 2025 och 2026 finns i nuvarande plan däremot ett utrymme på 89 mnkr.

Teknisk justering

Följande tekniska justeringar har lagts in i budgeten:

- Kompensation för ökad internränta, samt dess effekter på internhyran
- Kompensation för ökat PO-pålägg
- Kompensation för vissa kapitalkostnader
- Omfördelningar på grund av ändrade ansvarsområden

Kommunens nämnder och verksamhetsområden

I detta avsnitt redogörs anslag per nämnd och verksamhetsområden 2023 till 2026. Anslaget är baserat på den generella resursfördelningen samt politiska prioriteringar.

Barn- och utbildningsnämnden

Anslag	Budget	Budget	Budget	Budget
Mkr	2023	2024	2025	2026
Förskola och pedagogisk omsorg	357,0	372,7	391,6	415,2
Grundskola inkl. grundsärskola och fritidshem	831,8	849,1	873,8	901,2
Totalt anslag	1 188,8	1 221,8	1 265,4	1 316,4

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Anslag	Budget	Budget	Budget	Budget
Mkr	2023	2024	2025	2026
Gymnasieskola	257,8	265,5	277,3	288,1
Vuxenutbildning	29,0	30,1	31,6	33,1
Totalt anslag	286,8	295,6	308,8	321,3

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Anslag	Budget	Budget	Budget	Budget
Mkr	2023	2024	2025	2026
Individ och familjeomsorg	300,6	312,0	325,9	340,4
Totalt anslag	300,6	312,0	325,9	340,4

Äldre- och omsorgsnämnden

Anslag	Budget	Budget	Budget	Budget
Mkr	2023	2024	2025	2026
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	304,1	312,0	320,0	328,2
Äldreomsorg	407,5	436,5	467,3	498,5
Totalt anslag	711,6	748,6	787,3	826,7

Kultur- och fritidsnämnden

Anslag	Budget	Budget	Budget	Budget
Mkr	2023	2024	2025	2026
Bibliotek, kultur och fritid (inkl. fritidsgårdar)	130,6	133,0	136,2	139,9
Totalt anslag	130,6	133,0	136,2	139,9

Byggnadsnämnden

Anslag	Budget	Budget	Budget	Budget
Mkr	2023	2024	2025	2026
Bygglovsverksamhet	9,3	9,5	9,7	10,0
Totalt anslag	9,3	9,5	9,7	10,0

Kommunstyrelsen

Anslag	Budget	Budget	Budget	Budget
Mkr	2023	2024	2025	2026
Samhällsbyggnad	168,9	173,5	179,4	185,5
Gemensam verksamhet	242,1	245,1	251,4	257,8
Politisk verksamhet	31,7	32,5	33,3	34,2
Totalt anslag	442,7	451,1	464,1	477,5

Investeringar

I enlighet med kommunens investeringspolicy, reviderad genom beslut i kommunfullmäktige 2021-06-15, fastställs investeringsprogrammet genom beslut i kommunfullmäktige i juni respektive november årligen.

Uppdaterat investeringsprogram för perioden 2022-2034 fastställs i kommunfullmäktige i november 2022.

Det totala investeringsprogrammet innebär ett investeringsåtagande om 3 723 mnkr för kommunen och 3 929 mnkr för kommunkoncernen (inklusive Tyresö bostäder).

Av den totala budgeten avser 524 mnkr samlingsanslag, som i hög grad avser återinvestering i befintliga anläggningar för att upprätthålla dagens funktioner. Avskrivningar och framtida driftskostnader för dessa kräver ingen eller marginell ökning av verksamheternas driftsbudget.

100 mnkr av den totala budgeten avser en ram som ger möjligheten för kommunstyrelsen att fatta beslut mellan programbesluten i kommunfullmäktige. Detta kommer aldrig bli något reellt utfall utan syftar till att ge handlingsutrymme för en smidig hantering rent administrativt. Dessa beslut tas in på rätt ställe i planen i samband med nästkommande beslutstillfälle för investeringsprogrammet.

I totalen ingår mark inköpt för exploatering till ett värde om 26 mnkr, där avsikten är att på sikt sälja marken. En omklassificering har skett under 2022, där mark till ett värde av 26 mnkr har förts till markreserv.

I budget finns utrymme för inköp till markreserv om 100 mnkr. I denna plan finns inget specifikt objekt planerat. Däremot finns det några platser där kommunen vill kunna genomföra ett köp om nuvarande ägare öppnar för försäljning. Budgeten syftar till att ha handlingsberedskap och kunna genomföra köp om möjligheten uppstår.

Totalt omfattar programmet i sin helhet 3 497 mnkr som på sikt kommer innebära framtida avskrivningar och internränta för kommunens olika verksamheter. Av dessa är 969 mnkr exploateringsprojekt som till stor del kommer att finansieras med markförsäljningar som inte finns med i planen. Alla kommande exploateringsbidrag och anslutningsavgifter är inte medräknade i nuvarande budget.

I bilaga 5 presenteras investeringsprogrammet: anslagsnivåer för olika ändamål, projekt som utgår från programmet samt nya och utökade projekt inom programmet.

Bilaga 1 Uppföljning

Nämnderna är ansvariga för sina verksamheter och ska följa upp sin verksamhet och ekonomi i tillräcklig omfattning. Nämnderna ska lämna delårsrapport var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti och en verksamhetsberättelse vid årets slut. Delårsrapporten ska innehålla utfall, ekonomiska prognoser, bedömning av måluppfyllelse och uppföljning av risker. Den ska även innehålla status på uppdrag samt förslag på åtgärder som nämnden avser vidta vid avvikelser .

Förutom att bidra till de övergripande kommunala målen ska nämnderna säkerställa att de uppfyller de krav som ställs genom lagstiftning och andra styrdokument. Uppföljning och analys baseras på egenkontroll, riskhantering och avvikelshantering. Nämndernas delårsrapporter och verksamhetsberättelser beslutas i nämnden och rapporteras därefter till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nämnderna ska redovisa uppföljning av mål, investeringar samt viktiga händelser och status på uppdrag. Om någon nämnd bedömer att målen inte kommer att uppfyllas ska de rapportera risker, avvikelser och åtgärder till kommunstyrelsen, så snart det är möjligt.

Bolagsstyrelsen är ansvarig för sin verksamhet. Bolaget ska lämna delårsrapport per 30 april och 31 augusti med uppföljning av mål, investeringar och risker. Årsredovisning lämnas efter årets slut. Bolagen ska i samband med årsredovisning lämna en redogörelse för hur det kommunala ändamålet uppfyllts. Även bolaget rapporterar månatligen enligt samma struktur som nämnderna ovan.

Nämnderna ska årligen se över sina taxor och avgifter i syfte att avgiftsintäkterna ska bidra till verksamheternas finanser. (se även bilaga 7 Riskhantering).

Uppföljning av mål

Mål 1 : Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.

Indikatorer	2023
1. Delaktighetsindex i KKiK**	Bibehålla eller öka jämfört med 2022
2. Tyresö kommuns resultat i KKiK**	Positiv trend utifrån SKR:s bedömningskriterier.
3. Företagsklimat, (NKI)	Bibehålla eller öka jämfört med 2022
4. Medborgarnas nöjdhet med hur kommunen sköter sina olika verksamheter (SCB:s medborgarundersökning och egna servicemätningar)	Bibehålla eller öka jämfört med 2022
5. Nämnder/förvaltningar/kontor/stabers/bolagets måluppfyllelse (servicemätningar ingår i nämndernas uppföljning)	*

**Grön: Fem eller fler noder är gröna, inga röda Gult: Alla kombinationer som inte är röda eller gröna. Röd: tre eller fler av noderna är röda. Vilka som ingår i redovisningen redogörs för under rubriken "uppföljning verksamhet" nedan.*

***Kommunens Kvalitet i Kortbet, KKiK – SKRs sammanställning av nyckeltal som har ambitionen att i ett övergripande perspektiv beskriva kommunens kvalitet och möjliggör jämförelse med andra kommuner.*

Mål 2: Tyresö ska vara tryggt

Indikatorer	2023
1. Trygghetsmätning, samhället (öppna jämförelser)	Bibehålla eller öka jämfört med 2022
2. Ungas trygghet, stockholmsenkät, elevenkät.	Positiv trend
5. Nämnder/förvaltningar/kontor/stabers/bolagets måluppfyllelse	*

**Grön: Fem eller fler noder är gröna, inga röda Gult: Alla kombinationer som inte är röda eller gröna. Röd: tre eller fler av noderna är röda. Vilka som ingår i redovisningen redogörs för under rubriken "uppföljning verksamhet" nedan.*

Mål 3: Tyresö ska utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka

Indikatorer:

Indikatorer	2023
1. Andel vattenförekomster som har en god vattenstatus 2. Totalt fosforhalter i Tyresöån, Drevviken och Öringesjön (följs årsvis)	1. följs var sjätte år av länsstyrelsen, (åtgärder och status följs årsvis) 2. Positiv trend. treårsmedelvärden
2. Hållbarhetsredovisning	Positiv trend
3. Sysselsättnings xxxxxxxx	
5. Nämnder/förvaltningar/kontor/stabers/bolagets måluppfyllelse	*

**Grön: Fem eller fler noder är gröna, inga röda Gult: Alla kombinationer som inte är röda eller gröna. Röd: tre eller fler av noderna är röda. Vilka som ingår i redovisningen redogörs för under rubriken "uppföljning verksamhet" nedan.*

Mål 4: Tyresö ska ha en ekonomi i balans

En samlad bedömning görs utifrån indikatorerna nedan:

Indikatorer	2023
1. Alla förvaltningar och kontor bedrivs med tilldelade resurser och bolagens verksamheter bedrivs enligt budget.*	Grön: Fem eller fler noder är gröna, inga röda. Gult: Alla kombinationer som inte är röda eller gröna. Röd: Tre eller fler av noderna är röda.
2. Samlat resultat för kommunens förvaltningar och kontor är i enlighet med tilldelade resurser.**	Grön: Det samlade resultatet är ≥ 0 Gul: Avvikelse på 0,2 % av det samlade resultatet. Röd: Större avvikelse

* Vilka som ingår i redovisningen redogörs för under rubriken "uppföljning verksamhet" nedan. För samhällsbyggnadskontoret bedöms kontorets ekonomiska resultat exklusive förgäveskostnader.

** Dock gäller att målet som helhet ska bedömas grönt om det samlade överskottet för kontor och förvaltningar överstiger 1 procent av budgetramen.

Indikatorer	2023
1. Medelvärdet för balanskravsresultatet som andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Mätning sker för innevarande och de tre föregående åren. Kommunen ska övertid ha en balanserad ekonomisk ställning.	$\geq 2,0$ %.
2. Kommunens soliditet exklusive pensionsåtagande intjänat före 1998 ska vara 32 procent eller mer.	≥ 32 %

Mål 5: Tyresö kommunkoncern ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikatorer	2023
1. Kommunkoncernens sjukfrånvaro (<i>rullande 12</i>).	Minska jämfört med 2022
2. Resultat i medarbetarundersökningen.	Förbättras jämfört med 2022
3. Nämnder/förvaltningar/kontor/stabers/koncerns måluppfyllelse.	*

**Grön: Fem eller fler noder är gröna, inga röda Gult: Alla kombinationer som inte är röda eller gröna. Röd: tre eller fler av noderna är röda. Vilka som ingår i redovisningen redogörs för under rubriken "uppföljning verksamhet" nedan.*

Variationer i resultaten inom samtliga mål ovan ska synliggöras och förklaras samt om möjligt redovisas på ålder och kön.

Genom att arbeta mot målen ovan bidrar vi till att nå målen i Agenda 2023.

Uppföljning verksamhet

Till uppföljning av nämnder/förvaltningar/kontor/staber/koncerns måluppfyllelse gör följande enskilda rapporteringar:

1. Barn- och utbildningsförvaltningen: förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning
2. Äldre- och omsorgsförvaltningen: äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning
3. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen: individ- och familjeomsorg, arbete och integration
4. Kultur- och fritidsförvaltningen: bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar
5. Kommunstyrelsen - staberna (exklusive stöd- och servicekontoret)
6. Stöd- och servicekontoret
7. Samhällsbyggnadskontoret inklusive bygglovsverksamheten
8. Tyresö Bostäder (ingår inte i vissa indikatorer inom målområde ekonomi)

Under året kan eventuellt en revidering av punkt 1-8 ske.

Bilaga 2: Finansiella sammanställningar

Resultaträkning, kassaflödesrapport och balansräkning, miljoner kronor

Driftsredovisning	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Förskola	-315,9	-338,1	-335,2	-357,0	-372,7	-391,6	-415,2
Grundskola	-765,8	-806,9	-810,3	-831,8	-849,1	-873,8	-901,2
Individ- och familjeomsorg	-266,8	-274,6	-283,8	-300,6	-312,0	-325,9	-340,4
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-258,3	-288,8	-266,4	-304,1	-312,0	-320,0	-328,2
Äldreomsorg	-346,6	-412,5	-390,1	-407,5	-436,5	-467,3	-498,5
Gymnasieskola	-242,4	-250,0	-250,0	-257,8	-265,5	-277,3	-288,1
Vuxenutbildning	-27,7	-28,6	-27,1	-29,0	-30,1	-31,6	-33,1
Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar	-108,0	-121,8	-115,5	-130,6	-133,0	-136,2	-139,9
Samhällsbyggnad	-170,7	-161,4	-168,2	-168,9	-173,5	-179,4	-185,5
Bygglövsverksamhet	-8,9	-9,3	-12,8	-9,3	-9,5	-9,7	-10,0
Gemensam verksamhet	-220,3	-249,6	-235,2	-242,1	-245,1	-251,4	-257,8
Politisk verksamhet	-29,5	-30,7	-29,8	-31,7	-32,5	-33,3	-34,2
Besparingsbehov	0,0	0,0	0,0	0,0	56,2	48,0	-33,2
Summa verksamhetsområden	-2 760,9	-2 972,2	-2 924,3	-3 070,4	-3 115,3	-3 249,4	-3 465,4
Finansförvaltning (brutto)							
Pensionsutbetalningar	-55,3	-55,0	-56,8	-60,8	-63,4	-64,2	-65,5
Semesterlöneskuld	-1,7	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Pensionsavsättning	-14,0	3,9	-0,1	-38,5	-64,8	23,2	31,4
Statsbidrag maxtaxa	10,8	10,8	10,9	10,8	10,0	9,2	8,4
Internränta	22,5	29,8	26,1	40,9	48,7	54,0	58,6
Exploateringsvinster	36,6	8,5	60,0	8,5	12,0	10,0	10,0
Simhall	-15,8	-16,1	-16,2	-16,1	-16,4	-16,7	-17,0
Gatukostnadsersättning och exploateringsbidrag	52,5	34,0	33,0	45,0	10,0	28,0	0,0
Demografibuffert	-3,0	-5,1	-6,9	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Övrigt	-19,5	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansförvaltning	13,1	9,8	49,3	-16,2	-70,0	37,4	19,9
Verksamhetens nettokostnader	-2 747,8	-2 962,4	-2 875,0	-3 086,6	-3 185,3	-3 212,0	-3 445,5
Verksamhetens intäkter	723,4	778,3	758,6	815,2	840,1	844,7	907,4

Verksamhetens kostnader	-3 331,0	-3 583,9	-3 492,9	-3 753,5	-3 868,5	-3 889,3	-4 178,0
Avskrivningar	-140,3	-156,9	-140,6	-148,3	-157,0	-167,4	-174,8
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 747,8	-2 962,4	-2 875,0	-3 086,6	-3 185,3	-3 212,0	-3 445,5

Driftsredovisning	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem							
Skatteintäkter	2 635,9	2 684,5	2 745,0	2 833,9	2 961,2	3 083,4	3 205,8
Generella statsbidrag och utjämnings	326,8	322,0	359,7	314,1	307,7	330,9	372,4
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem	2 962,7	3 006,6	3 104,7	3 147,9	3 268,8	3 414,3	3 578,2
Finansiella intäkter	9,1	8,5	10,5	8,4	8,4	8,4	8,4
Finansiella kostnader	-10,8	-18,4	-17,6	-53,2	-63,6	-61,6	-68,6
Årets resultat	213,2	34,2	222,6	16,6	28,3	149,1	72,6
% av skatter och statsbidrag	7,2%	1,1%	7,2%	0,5%	0,9%	4,4%	2,0%

KASSAFLÖDESRAPPORT	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Den löpande verksamheten	223,5	257,9	263,9	275,3	325,7	331,0	250,6
Årets resultat	213,2	34,2	222,6	16,6	28,3	149,1	72,6
Avskrivningar	140,3	156,9	140,6	148,3	157,0	167,4	174,8
Ökning pensionsavsättning	35,3	28,2	28,1	100,4	100,4	23,5	12,1
Ökning semester- och övertidsskuld	1,7	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Exploateringsintäkter	-86,7	-8,5	-60,0	-8,5	-12,0	-10,0	-10,0
Ökning skatteskuld till staten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning skattefordran på staten	0,0	46,2	0,0	17,4	51,0	0,0	0,0
Ökning skattefordran på staten	-40,3	0,0	-68,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning skatteskuld till staten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

KASSAFLÖDESRAPPORT	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Den löpande verksamheten	223,5	257,9	263,9	275,3	325,7	331,0	250,6
Årets resultat	213,2	34,2	222,6	16,6	28,3	149,1	72,6
Avskrivningar	140,3	156,9	140,6	148,3	157,0	167,4	174,8
Ökning pensionsavsättning	35,3	28,2	28,1	100,4	100,4	23,5	12,1
Ökning semester- och overtidsskuld	1,7	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Exploateringsintäkter	-86,7	-8,5	-60,0	-8,5	-12,0	-10,0	-10,0
Ökning skatteskuld till staten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning skattefordran på staten	0,0	46,2	0,0	17,4	51,0	0,0	0,0
Ökning skattefordran på staten	-40,3	0,0	-68,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning skatteskuld till staten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	-40,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsverksamheten	-367,9	-853,8	-445,0	-380,0	-520,0	-470,0	-380,0
Investeringar	-367,9	-853,8	-445,0	-380,0	-520,0	-470,0	-380,0
Finansieringsverksamheten	119,1	596,0	60,0	105,0	195,0	140,0	130,0
Ökning av långfristiga skulder	119,1	596,0	60,0	105,0	195,0	140,0	130,0
Minskning av långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets kassaflöde	-25,4	0,1	-121,1	0,3	0,7	1,0	0,6
Likvida medel vid årets början	246,1	99,6	220,7	99,5	99,9	100,6	101,6
Likvida medel vid årets slut	220,7	99,7	99,5	99,9	100,6	101,6	102,1
Förändring av likvida medel	-25,4	0,1	-121,1	0,3	0,7	1,0	0,6
BALANSRÄKNING	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Tillgångar							
Anläggningstillgångar	3 632,7	4 625,9	3 997,1	4 237,2	4 612,2	4 924,9	5 140,0
Omsättningstillgångar	529,3	347,1	408,2	408,5	409,2	410,2	410,8
varav kassa, bank	220,7	99,7	99,5	99,9	100,6	101,6	102,1
Summa tillgångar	4 162,1	4 973,1	4 405,3	4 645,8	5 021,5	5 335,1	5 550,8

Skulder							
Eget kapital	1 667,1	1 599,5	1 889,6	1 906,3	1 934,6	2 083,7	2 156,4
Avsättningar	407,1	431,2	436,2	537,6	639,0	663,5	676,6
Långfristiga skulder	1 373,0	1 950,6	1 433,0	1 538,0	1 733,0	1 873,0	2 003,0
Kortfristiga skulder	714,9	991,8	646,4	663,9	714,9	714,9	714,9
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	4 162,1	4 973,1	4 405,3	4 645,8	5 021,5	5 335,1	5 550,8
Pensionsförpliktelser							
intjänade före 1998	702,3	669,0	670,8	679,1	672,1	646,8	617,7
Avsättningar (inkl löneskatt)							
enl Kpa	308,1	411,0	408,4	501,0	617,7	637,0	645,4
Förändring pensionsavsättning	35,3	28,2	28,1	100,4	100,4	23,5	12,1
Soliditet, % ¹⁾							
	23,2%	18,7%	27,7%	26,4%	25,1%	26,9%	27,7%

¹⁾ Soliditet exklusive pensionsförpliktelser intjänade före 1998

Bilaga 3: Investeringsprogram

Investeringsprogram, belopp i miljoner kronor beslut i KF 2022-11-25

Investeringar	Total budget enligt KF beslut juni 2022	Nya och ändrade beslut KF nov. 2022	Total budget enligt KF beslut nov. 2022	Ack utfall till och med 2021	Prognos utfall 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026-2034	Kommande behov ännu ej beslutat
Exploateringsprojekt										
Östra Tyresö	231,0	0,0	231,0	108,8	66,6	-10,3	24,0	30,6	12,8	88,3
Norra Tyresö Centrum	337,0	0,0	337,0	43,4	12,1	127,8	107,7	63,0	-16,9	85,6
Wättinge	246,0	0,0	246,0	26,4	9,9	59,0	46,6	34,5	69,7	212,4
Trollbäcken Centrumstråk	12,0	0,0	12,0	0,0	0,0	0,0	3,0	3,0	6,0	0,0
Övriga Exploateringar	142,8	0,0	142,8	4,4	30,7	21,3	32,3	12,5	41,7	0,0
Infrastrukturprojekt										
Infrastrukturprojekt	395,5	0,0	380,6	34,7	53,7	126,7	77,8	-3,9	90,7	809,2
Lokaler och anläggningar										
Alla verksamheter	1 606,9	12,5	1 619,4	219,8	174,0	428,7	293,5	359,3	144,0	592,0
Samlingsanslag										
Kommunstyrelsen, taxefinansierat	164,0	-22,0	142,0	11,7	13,0	28,0	38,0	38,0	38,0	0,0
Kommunstyrelsen, skattefinansierat	318,0	-6,0	312,0	22,8	59,7	77,5	77,5	77,5	77,5	0,0
Kultur och fritidsnämnden	4,0	6,0	10,0	0,8	1,0	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0
Barn och utbildningsnämnden	65,0	-25,0	40,0	14,3	24,0	20,0	20,0	0,0	0,0	0,0
Anslag till KS förfogande										
Mindre investeringar	20,0	0,0	20,0	0,4	1,0	5,0	5,0	5,0	5,0	0,0
KS, beslut mellan programbeslut	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Komplett-eringar efter projektavslut	4,0	0,0	4,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0

Inköp av mark										
Inköpt mark för planerad exploatering	51,9	-26,1	25,8	25,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Markreserv	100,0	0,0	100,0	68,8	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Summa skattefinansierat	3 534,7	-38,6	3 485,7	551,5	427,8	809,7	670,2	585,5	634,6	1 787,3
Summa taxe-finansierat	259,0	-22,0	237,0	30,6	17,8	78,0	59,3	38,0	38,0	0,0
Totalt investerings-program	3 793,7	-60,6	3 722,7	582,1	445,6	887,7	729,4	623,5	672,6	1 787,3
TYBO totalt	206,4	0,0	206,4	0	0,0	0,0	0,0	0,0	206,4	800,0
Totalt Koncernen	4 000,3	-60,6	3 929,0	582,1	445,6	887,7	729,4	623,5	878,9	2 587,3

Ärenden som utgår ur investeringsprogrammet

Område	Investeringar	Utgår med anledning av	Budget KF 2022	Prognos 2022	Avvikelse
Exploateringsprojekt					
Övriga exploateringar	Kryddvägen	Slutredovisas 2022	18,0	13,0	5,0
Övriga exploateringar	UR-tomten	Slutredovisas 2022	0,0	0,0	0,0
Infrastrukturprojekt					
Busstorg	Upprustning befintligt busstorg	Slutredovisas 2022	12,0	5,9	6,1
Infra i anslutning till exploatering	Töresjövägen 46, 48	Slutredovisas 2022	1,7	1,8	-0,1
GC-väg	Fornuddsvägen / Ängsvägen	Slutredovisas 2022	14,0	16,1	-2,1
Park	Fornudden Skyfall etapp 1	Slutredovisas 2022	5,0	5,1	-0,1
Park	Klövberget, brygga och trappa	Slutredovisas 2022	2,3	2,8	-0,5
Park	Lekplats Akvarievägen	Slutredovisas 2022	3,0	0,5	2,5
Park	Belysning lekplatser	Slutredovisas 2022	2,0	2,0	0,0
Lokaler och anläggningar					
Kommunstyrelsen, taxefinansierat	Inget utgår		0,0	0,0	0,0
Kultur och fritid	Läktare vid Tyresövädden	Slutredovisas 2022	4,0	4,7	-0,7
Summa skattefinansierat			62,0	51,9	10,1
Summa taxefinansierat			0,0	0,0	0,0
Totalt program			62,0	51,9	10,1

Beslut om nya och justerade investeringar

Område	Investeringar	Justering netto	Kommentar
Exploateringsprojekt			
Inget nytt eller ändrat			
Infrastrukturprojekt			
Inget nytt eller ändrat			
Lokaler och anläggningar			
KFN	Natur- och kulturpedagogiskt centrum, Alby Loge	Nytt	Budget godkänns i eget ärende
BUN	Renovering Kumla skola	Ökat	Ökade produktionskostnader, sanering, tillkommande paviljong
Anslag till nämnder och KS			
BUN	Samlingsanslag utemiljö	Minskar	Enligt tidigare beslut utgår 2022 års budget, inget nytt tillkommer
BUN	Samlingsanslag Lärmiljö	Minskar	Enligt tidigare beslut utgår 2022 års budget, inget nytt tillkommer
KFN	Samlingsanslag till kultur- och fritid	Ökar	Omfördelning från Verksamhetsanpassning på hyresgästens initiativ
Fastigheter, KS skattefinansierat	Verksamhetsanpassning på hyresgästens initiativ	Minskar	Omfördelning till kultur- och fritid
KS taxefinansierat	Samlingsanslag VA-sanering	Minskar	Förskjutning i tid då ökad ambitionstakt kan genomföras

Bilaga 4: Prövning av barnets bästa vid framtagande av kommunplan och budget

Bakgrund

FN:s konvention om barnets rättigheter som ratificerades 1990 blev svensk lag, barnrättslagen, den 1 januari 2020. Lagen innebär att barnets bästa ska prövas innan olika beslut fattas, och att medborgarna har rätt att överklaga beslut med hänvisning till den nya lagen.

Detta dokument innehåller en barnkonsekvensanalys, det vill säga en analys av hur beslutet om kommunplan påverkar barn samt en beskrivning av hur barns behov och barns rättigheter har beaktats i arbetet med kommunplanen. Den har tagits fram i enlighet med SKR:s skrifter ”Prövning av barnets bästa, Ett verktyg för styrning och ledning” [7585-619-3.pdf \(skr.se\)](#) samt [Barnets rättigheter i budgetprocessen \(skr.se\)](#) och Tyresö kommuns riktlinje ”För barnets rättigheter i Tyresö kommun”.

Barnets rättigheter

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som alla tillsammans utgör en helhet. Fyra av artiklarna utgör de grundläggande och vägledande principerna som alltid ska beaktas vid frågor som rör barn. Det handlar om barnets rätt till icke-diskriminering (artikel 2), barnets rätt att få sitt bästa prövat (artikel 3), barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6) samt barnets rätt att komma till tals (artikel 12).

Kommunplanen och barn

Kommunplanen är kommunens viktigaste styrdokument. Det är ett politiskt dokument som fastställs av kommunfullmäktige och ett uttryck för hur de folkvalda vill att kommunens verksamhet ska bedrivas.

I kommunplanen fastställs målen och riktningen för kommunens kommande arbete, samt hur arbetet ska finansieras- kommunens budget. Hur kommunen och dess bolag bedrivs påverkar barn på olika sätt. Kommunplanen innehåller åtgärder som är särskilt riktade mot barn, men i det stora hela är dokumentets inriktning att beskriva hur kommunen avser att arbeta och använda resurserna för att skapa mesta möjliga värde för de som bor, verkar och vistas i Tyresö kommun idag och i framtiden.

Kommunplanens mål strävar mot att nå kommunens vision och FN:s mål i Agenda 2030. Agenda 2030 målen finns integrerade i kommunplanens mål, och dessa är i samklang med barnkonventionens intentioner. På detta sätt beaktas primärt artikel 6: barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling, men genom det även övriga delar av barnkonventionen.

I arbetet med att ta fram kommunplanen har frågorna om barns behov varit en integrerad del av alla de avvägningar som gjorts och frågor som lyfts. Mer än hälften av kommunens verksamhet och budget är inriktad på verksamhet för barn. Genom att kommunen tillämpar en demografisk resursfördelningsmodell, där anslagen anpassas till antalet medborgare i de åldersklasser som är viktiga för den aktuella verksamheten, säkras en god tilldelning av resurser för de verksamheter som arbetar med barn. I det politiska arbetet är verksamhet för barn ett fokusområde, vilket innebär att verksamheten prioriteras i tilldelning av ytterligare resurser.

Kommunplanen är ett dokument på hög abstraktionsnivå. Artikel 12 i barnkonventionen uttrycker att barn har rätt att höras i alla frågor som rör barnet, samtidigt som barnets ålder och mognad ska beaktas när det hörs. Kommunens bedömning är också att det är svårare att höra barns åsikter i abstrakta frågor och att det blir enklare när frågan är konkret.

Kommunens verksamhet och barn

Barn möter kommunen på väldigt många olika sätt. Kommunen har ett stort antal verksamheter som är direkt inriktade mot barn och deras behov. Förskola, grundskola och gymnasium är helt inriktade på barn. Kultur- och fritidsförvaltningen har fokus på barn och unga, även om verksamheten även riktar sig mot vuxna. Inom individ- och familjeomsorgen finns ett arbete för att stödja barn som befinner sig i utsatta situationer. En del av omsorgen om personer med funktionsnedsättning är inriktad särskilt mot barn. Även de verksamheter som inte direkt riktar sig mot barn har en indirekt påverkan på barn.

Kommunplanens mål

I kommunplanen finns fem målområden, och inom varje område finns mål. De styr mot att all verksamhet i kommunen har ansvar för att ta barn och deras bästa i beaktande vid frågor som rör barn, i enlighet med barnkonventionens artiklar. Kommunplanens mål är kommungemensamma och innebär att nämnder och förvaltningar samverkar för att nå dem.

Samtliga artiklar inom barnkonventionen kan tas i beaktande inom varje målområde, men i denna prövning anges några av de som är mest framträdande inom respektive målområde.

Målområde ett: Hög kvalitet och gott bemötande

Mål: Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.

Målet syftar till att det ska vara hög kvalitet i all service och verksamhet som finansieras med kommunala medel. Verksamheten ska präglas av tillit och öppenhet. Invånaren (oavsett ålder) ska stå i fokus och arbetet syftar till ständiga förbättringar.

Barnkonventionen: Målet strävar främst mot barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6) och barnets rätt att komma till tals (artikel 12), samt skolans uppgift att utveckla barnet (artikel 29).

Målområde två: Trygga hela livet

Mål: Tyresö ska vara tryggt

Målet syftar till att Tyresö ska vara en trygg kommun att leva och verka i. Här kan människor oavsett ålder mötas, känna sig hemma och finna lugn. Trygghetsskapande åtgärder kombineras med långsiktiga och främjande insatser. Här finns trygghet genom hela livet.

Barnkonventionen: Målet strävar främst mot barnets rätt till icke-diskriminering (artikel 2), barnets rätt att få sitt bästa prövat (artikel 3), barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6), barnets rätt att komma till tals (artikel 12), barn med funktionsnedsättnings rätt till fullvärdigt och anständigt liv (artikel 23).

Målområde tre: Hållbar framtid

Mål: Tyresö ska utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka

Målet syftar till att använda gemensamma resurser på ett sådant sätt som inte äventyrar framtida generationer. Det handlar såväl om ekologi som om en ansvarsfull social och ekonomisk utveckling. Tyresö har ett innovativt förhållningssätt till hållbarhet och ger kommunens invånare förutsättningar, det ska vara lätt att göra rätt. Tyresö erbjuder ett brett utbud och stor valfrihet. Med stor mångfald inom välfärdstjänster, näringsliv, kultur- och föreningsliv, så väl som god variation av naturtyper och bostadsmiljöer, finns många möjligheter att välja hur livet ska se ut. Detta är ett mål som i högsta grad påverkar barn. För de som är barn i dag kommer klimatförändringarna sannolikt vara en faktor som påverkar deras liv. Därför är även detta mål viktigt för barn – inte endast för det de får från kommunen i dag men för att det syftar till att ge dem och kommande generationer en så bra framtid som möjligt.

Barnkonventionen: Målet strävar främst mot barns rätt till social trygghet (artikel 26), barnets rätt till skälig levnadsstandard (artikel 27), samt barns rätt till utbildning (28), barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6).

Målområde fyra: Ekonomi i balans

Mål: Tyresö ska ha en ekonomi i balans

Driftsmål

Tyresö kommuns inköp, investeringar och resursanvändning är kostnadseffektiva och balanserade.

Målet är inriktat mot att det ska finnas en ekonomisk balans i kommunens verksamhet över tid. En del av den balansen är att de ekonomiska resurserna är begränsade.

Att ha en ekonomi i balans är viktigt för en kommun och dess medborgare. När kommunen tappar kontroll över ekonomin innebär det risker för smärtsamma åtgärder och nedskärningar i verksamheten. Sådana situationer kan ha negativa konsekvenser för medborgare och därmed också för barn. I det dagliga arbetet med att hålla kommunens ekonomi i balans fattas en mängd beslut – några av dessa kommer att innebära effekter för barn. Därför är det viktigt att kommunen har som policy att en prövning av barnets bästa ska genomföras inför alla sådana beslut för att tydliggöra vilka effekter beslutet kan få för barn.

Barnkonventionen: Målet riktar sig främst mot barnets rätt att få sitt bästa prövat (artikel 3), barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6).

Målområde fem: Attraktiv arbetsgivare

Mål: Tyresö kommunkoncern ska vara en attraktiv arbetsgivare

Målet syftar till att ha medarbetare som vill vara med och utveckla samhällsuppdraget. Genom att medarbetarna är motiverade vill kommunen skapa en bättre verksamhet för Tyresöborna. Särskilt viktigt för barn är att de medarbetare de möter är motiverade och engagerade. I verksamhet som är fokuserad på barn får målet just denna betydelse: när medarbetarna är motiverade och engagerade får barnen det bästa stödet.

Barnkonventionen: Medarbetare som utvecklar verksamheten tillsammans med Tyresöborna skapar utrymme för barn att komma till tals (artikel 12) och bidrar även till barnets rätt till icke-diskriminering (artikel 2).

Budget

I skriften om Barnets rättigheter i budgetprocessen (skr.se) lyfts fyra prioriterade områden att ta i beaktande. Nedan redogörs för dem och hur Tyresö kommun arbetar med dem:

1. Sättet att lägga budget inkluderar både de fyra grundläggande principerna i konventionen: artikel 2, 3.1, 6 och 12 och budgetprinciperna: effektivitet, verkkningsgrad, rättvisa, transparens och hållbarhet.
2. Arbetet med att kontinuerligt utvärdera hur olika förslag på åtgärder påverkar olika grupper av barn och säkra att beslutad budget leder till bästa möjliga resultat för störst antal barn. Särskild hänsyn ska tas till barn som lever i sårbara situationer.
3. Jobba för att budgetprocessen är transparent så att det blir synligt vilka prioriteringar som görs.
4. Resursförändringar innebär inte en försämring av den befintliga nivån när det gäller barnets rätt till ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. (I en ekonomisk kris får nedskärningar övervägas endast om barn är den grupp som påverkas minst negativt. Särskilt gäller det barn i sårbara situationer)

I kommunplanen tilldelas kommunens nämnder anslag för att bedriva den verksamhet de ansvarar för. Huvuddelen av budgeten fördelas genom en process som är skapad för att säkra att nämndernas anslag är tillräckliga över tid. För att säkra detta finns en demografisk fördelningsmodell som är beskriven i kommunplanen. I modellen ingår att nämnderna får kompensation för pris- och lönehöjningar.

Tyresö kommun ska ha en god ekonomisk hushållning som syftar till att säkra ekonomisk stabilitet över tid. Målresultatet har för förra mandatperioden legat på 2,5 procents överskott över mandatperioden. Målresultatet ger en indikation om eventuellt budgetutrymme efter kompensation för demografi samt pris- och lönehöjningar. Utifrån detta görs en prioritering över vilka ytterligare behov som behöver mötas samt om effektivisering är nödvändigt.

Utöver detta finns en del av budget som fördelas i en politisk process. Processen utgår från det budgetutrymme som finns kvar efter den demografiska fördelningsmodellen och behovsanalyser framtagna av nämnderna. Utifrån dessa görs en prioritering över vilka behov som kan mötas med ytterligare anslag samt om behov av effektivisering är nödvändigt.

Kommunens ekonomi påverkas av det som händer i omvärlden. Hösten 2022 lämnade Riksbanken besked om att styrräntan höjs med en procentenhet. Riksbanken planerar ytterligare höjningar av styrräntan för att trycka upp priset på pengar för att dämpa inflationen. Inflationen innebär även att kostnaderna för kommuner riskerar att öka och att det blir svårare att klara av alla de utmaningar som skolan, vården, omsorgen och andra delar av vårt välfärdssystem ställs inför. Detta påverkar även kommunens pensionskostnader.

För att möta de utmaningar kommunen står inför och samtidigt bibehålla ekonomisk stabilitet, har ett antal strategier tagits fram för att effektivisera verksamheten. Strategierna bygger på att bibehålla eller förbättra leveransen på grunduppdraget, kvaliteten, medarbetarengagemanget och samtidigt bedriva verksamheten inom ekonomins ramar. Planerad effektivisering av verksamheterna bedöms inte ge några negativa konsekvenser för barnens bästa.

Utifrån nämndernas behovsanalyser har även tagits hänsyn till behov, utöver kompensation för demografi samt pris- och lönehöjningar, som behöver mötas för att klara de utmaningar som kommunen står inför.

För att undvika en alltför snabb omställning och ge utrymme för en kontrollerad anpassning av verksamheten har målresultatet justerats från 2,5 procent till 2,0 procent. Målsättningen är att kvalitet och leveransförmåga mot medborgarna inte kommer att påverkas.

De åtgärder som vidtas får samtidigt ställas i relation till konsekvenserna av att kommunen skulle förbruka mer pengar än som står till förfogande. Det i sig kan få betydligt större och långsiktigt negativa konsekvenser för kommunens möjlighet att ge barnen bästa möjliga förutsättningar.

I denna process säkras barnets rättigheter genom att:

- Den ekonomiska ramen för förskola, grundskola och gymnasium utgör huvuddelen (47 %) av kommunens budget. I och med den demografiska modellen säkras att resurserna fortlöpande anpassas till antalet barn och unga i verksamheten.
- Genom att de flesta av kommunens nämnder har ansvar för verksamhet riktad mot barn och lyfter behov inom verksamheter som riktar sig till barn.
- Förstärkning av arbetet med att stödja barn som befinner sig i utsatta situationer inom individ- och familjeomsorgen.
- Undvika en alltför snabb omställning och ge utrymme för en kontrollerad anpassning av verksamheten.
- Fokus på att förändringar som görs i verksamheten inte ska påverka barn i behov av särskilt stöd.
- Nödvändig effektivisering bygger på framtagna strategier med bibehållen kvalitet och leveransförmåga för att ta barn och deras bästa i beaktande.

Kommunplanens tillämpning och uppföljning ur ett barnperspektiv

Kommunplanen är ett ramdokument som anger riktningen för kommunens arbete. Utifrån kommunplanen tar nämnderna fram nämndplaner som vidare beskriver nämndernas arbete. Utifrån nämndplanerna utformar förvaltningen verksamheten. I hela denna process fattas ett stort antal beslut.

Många beslut har direkt påverkan på barn. Andra beslut har indirekt påverkan på barn eller ingen påverkan alls. Tyresö kommuns riktlinje ”För barnets rättigheter i Tyresö kommun” skapar förutsättningar för ett systematiskt arbete med att stärka barns rättigheter och säkerställer att rättigheterna kommer Tyresös barn och unga tillgodo. I riktlinjen framgår att:

- Chefer ska ansvara för att i sin verksamhetsplanering (verksamhetsplan och budget) synliggöra barnrättsperspektivet och tillämpa rättigheterna i verksamheten.
- Beslut och åtgärder som rör barn ska prövas, följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv. Vid beslut ska beaktas att barn i behov av särskilt stöd inte får påverkas.
- För alla formella beslut som fattas ska en prövning av barnets bästa genomföras. I prövningen ska det beskrivas hur beslutet påverkar barn och hur barnets bästa har beaktats. I fall där påverkan är direkt för barn ska barnen om möjligt få uttrycka sin uppfattning i frågan.

Det finns alltså en process som säkrar som säkrar att barnets bästa kommer att prövas i de följdbeslut som fattas med utgångspunkt i kommunplanen

För att utvärdera och följa upp hur kommunplanens intentioner och prioriteringar påverkat barn görs ett Barnbokslut inom ramen för ordinarie årsredovisning.

Sammanfattning

Det är hela kommunens ansvar att bidra till att barn och unga som bor, verkar och vistas i kommunen idag och i framtiden får sina rättigheter tillgodosedda. Därför är barns rättigheter inte en fråga för en eller några nämnder, utan ett helhetsansvar. I de nämnder och verksamheter där medarbetarna möter barn i sin vardag får barnkonventionen ett ännu mer konkret uttryck och en mer direkt påverkan på verksamheten.

Bilaga 5 Riskhantering

All verksamhet innefattar visst mått av osäkerhet och risk. Att hantera osäkerheter och risker innebär att identifiera, analysera och utarbeta strategier för att proaktivt bemöta dem med syfte att säkerställa att verksamheten når sina mål.

Riskhanteringen sker i fyra steg:

Identifiera risker: Att identifiera risker är att försöka förutse hinder som gör att vi inte kan nå våra mål. En bra utgångspunkt för detta är en analys av styrkor och svagheter, hot och möjligheter samt tidigare utfall i förhållande till uppsatta mål.

Värdera risker: Att värdera risker är att försöka förutse hur sannolikt är det att risken inträffar och vilken konsekvens det får om det inträffar. Bedömningen sker utifrån skalan 1-5, där högre värde innebär högre sannolikhet eller konsekvens. Det högsta sammantagna riskvärdet är 25.

Sannolikhet (S) 1-5

Konsekvens (K) 1-5

$RISK = S * K$ d.v.s. 1-25

Hantera risker: För de största riskerna (>15) ska det sedan tas fram åtgärder och handlingsplaner för att minimera riskerna (det kan givetvis göras för risker <15 också). I nämndplanerna tas de risker med högre riskvärde än 15 upp, riskvärdet kan skrivas i parantes efter risken. Nämnderna beslutar om riskhanteringsplan i respektive nämndplan med åtgärder för att minimera riskerna. Att genomföra aktiviteter enligt framtagen handlingsplan är ett ständigt pågående arbete för att hantera risker.

Följa upp risker: När risker följs upp så markeras rött, gult och grönt beroende på hur väl den handlingsplan som finns framtagen följs. Om handlingsplan inte finns framtagen ska det i kommentarsfältet anges datum då handlingsplanen är färdigställd.

Inför delårsuppföljning görs en uppföljning och revidering av risker (se punkt 1-3). Om en ny risk med riskvärde som överstiger 15 identifieras tas den också upp i uppföljningen. Om en risk som funnits med minskat till under 15 tas denna bort och en kommentar om vilken risk som tagits bort och varför görs. Nämnden följer upp risker tre gånger per år, i delårsrapporterna och i verksamhetsberättelsen. I verksamhetsberättelsen efter årets slut görs en samlad redovisning av åtgärder och kontrollinsatser.

Bilaga 6 Program för uppföljning av privata och kommunala utförare

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses. Detta infördes enligt kommunallagen från den 1 januari 2015 och regleras i 5 kap 3 § i nya kommunallagen.

Programmet omfattar verksamheter som tydligt riktar sig till och rör invånarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter (till exempel särskilda boenden för äldre), som delar av en verksamhet med stor betydelse för invånaren/brukaren (till exempel måltidsverksamhet och lokalvård i skolan).

Programmet omfattar inte fristående förskolor och skolor eftersom de är egna huvudmän för verksamheten och inte upphandlad verksamhet utan reglerad genom tillståndsgivning.

Programmet gäller specifikt när verksamheter upphandlas, men innehåller även strategier för den egna verksamheten, om den agerar i konkurrens med privata utförare.

Mål och uppdrag

Fristående och oberoende granskningar av nämndernas verksamheter ska bidra till kvalitetsutveckling så att medborgarna är nöjda med, och har god nytta av, den verksamhet som kommunen ansvarar för. Kommunstyrelsens granskningar av verksamheter innebär inte någon inskränkning i nämndernas huvudansvar för uppföljning.

Kommunfullmäktige uppdrar varje nämnd att, med utgångspunkt i detta program, ansvara för att säkerställa att utförare (oavsett driftsform) inom nämndens ansvarsområde bedriver verksamheten enligt:

- De lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla.
- De mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd har fastställt.

Kommunfullmäktige uppdrar åt äldre- och omsorgsnämnden samt arbetsmarknads- och socialnämnden att:

- Årligen fastställa en övergripande plan för granskningar av verksamhet i både privat och kommunal regi.
- Granskningen genomförs av ett fristående granskningsorgan i kommunen i syfte att bidra till att kvaliteten i verksamheterna säkras och utvecklas.

Kommunfullmäktige uppdrar åt nämnderna att:

- Utforma uppdrag till verksamheter i kommunal regi som säkerställer att verksamheten bedrivs enligt gällande författningar och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd fastställer. Här avses i första hand kommunala verksamheter som agerar i konkurrens med privata utförare.
- I nämndplan reglera på vilket sätt avtal för privata utförare och uppdrag för kommunal regi ska följas upp.

Riktlinjer

Uppföljning och kontroll av verksamhet som genom avtal lämnats över till privata utförare ska prioriteras och särskilt inriktas på medborgarfokus, säkerhet och risker för ekonomiska oegentligheter.

Kontroll- och uppföljningsarbete av verksamhet som bedrivs i egen regi ska utformas på liknande sätt som för privata utförare.

Information ska lämnas om samtliga utförare, för att underlätta medborgarnas val när enskilda kan välja mellan olika utförare av den kommunala nämndens tjänster. Informationen ska beskriva deras verksamhet och kvalitet och finnas tillgänglig på kommunens webbplats och på andra sätt som bedöms lämpliga utifrån målgruppen.

Avtal ska utformas på så sätt att verksamheten hos de privata utförarna kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet med kommunens krav. Kraven ska vara tydliga, relevanta och tillräckliga. Det ska tydligt framgå hur samverkan mellan beställaren och utföraren ska genomföras och hur brister i verksamheten ska hanteras. Den kommunala huvudmannens möjligheter att besluta om sanktioner eller häva ett avtal ska vara tydligt reglerat i avtal.

Rätt till insyn

Varje nämnd ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Utförarens skyldigheter att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete eller inte strider mot lag eller annan författning eller inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag.

I avtalen ska det säkras att utföraren biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga statistikuppgifter och rapporterar in nödvändiga övriga uppgifter.

Bilaga 7 Förteckning över kommungemensamma styrdokument

Nedan redovisas Tyresö kommuns övergripande styrdokument som är gemensamma för kommunens samtliga verksamheter. De dokument som har reviderats eller tillkommit sedan förra årets kommunplan är markerade med fetstil.

Policyer

Policy för fakturerings- och kravverksamhet (KS 2005)
Finanspolicy (KF 2021)
Inköps- och upphandlingspolicy (KF 2016)
Arbetsmiljöpolicy inklusive handlingsplaner (KF 2021)
Personalpolicy (KF 2008)
Likabehandlingspolicy (KF 2012)
Pensionspolicy (KF 2015)
Kommunikationspolicy (2015)
Riskhanterings- och försäkringspolicy (KF 2011)
Informationssäkerhetspolicy (KF 2021)
Energipolicy (KF 2014)
Gatukostnadspolicy (KF 2018)
Integrationsstrategi (KF 2018)
Integritetspolicy (KF 2018)
Trafikstrategi för Tyresö kommun (KF 2019)
Strategi för Tyresös parker och närnatur (KF 2019)
Investeringspolicy (KF 2021)
Strategi för brottsförebyggande arbete mot kriminalitet bland unga (KF 2021)
Strategi för en attraktiv och väl gestaltad livsmiljö (KS 2021)
Handelsstrategi (KF 2021)
Strategi för Östra Tyresö (KF 2018)
Måltidspolicy (KF 2022)
Pensionspolicy (KF 2022)

Strategier

Kommunägda kulturfastigheter (KS 2021)

Planer

Tyresö kommuns plan för styrning, planering och uppföljning (KF 2022)

Biblioteksplan 2020-2024 (KF 2019)
Översiktsplan för Tyresö kommun (KF 2017)
Energiplan (KF 2016)
Klimatplan (KF 2022)
Klimat- och energistrategi (KF 2016)
Energieffektiviseringsstrategi (KF 2016)
Dagvattenhanteringsplan (KF 2011)
Nämnd- och förvaltningsplan 2022 (KS 2022)
Kommunplan 2021–2024 med budget för 2021 (KF 2020)

Handlingsplan för trygghet och säkerhet i Tyresö kommun 2019 -2022 (KF 2019)
Handlingsplan för näringslivsarbetet 2016-2018 (KS 2016)
Handlingsplan mot våldsbejakande extremism (KF 2016)
Lokalförsörjningsplan 2020-2032 (KS 2020)
Plan för turism och besöksnäringen i Tyresö kommun 2018 – 2020 (KS 2018)

Kommunövergripande dokumenthanteringsplan för styrande och stödjande processer (KS 2018)
Övergripande pandemiplan för Tyresö kommun (Kdir 2020)
Tillgänglighetsplan för Tyresö kommun 2022-2023 med aktiviteter för 2022 (KS 2021)
Avfallsplan 2030 (KF 2021)
Handlingsplan för suicidprevention (KS 2021)
Trafikplan parkering och mobilitet (KS 2021)
Trafik och framkomlighetsplan (KF 2022)
Trafiksäkerhetsplan (KS2021)
Cykelplan (KS2021)
Likabehandlingsplan för Tyresö kommun 2022-2024 (KF 2022)
Anläggnings- och lokalförsörjningsplan 2022-2034 (KS 2022)
Funktionsprogram för Tyresös framtida skolor (KS 2022)
Viltförvaltningsplan för det kommunala markinnehavet (KS 2022)

Reglementen och delegationer

Gemensamt reglemente för samtliga nämnder (KF 2021)
Reglemente för valnämnden (KF 2019)
Revisionsreglemente (KF 2006)
Reglemente för kommunstyrelsen (KF 2021)
Reglemente för arbetsmarknads- och socialnämnden (KF 2019)
Reglemente för barn- och utbildningsnämnden (KF 2018)
Reglemente för byggnadsnämnden (KF 2018)
Reglemente för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (KF 2018)
Reglemente för kultur- och fritidsnämnden (KF 2018)
Reglemente för krisledningsnämnden (KF 2018)
Reglemente för äldre- och omsorgsnämnden (KF 2018)
Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd (KF 2021)
Förbundsordning för Södertörns miljö och hälsoskyddsförbund (KF 2019)
Förbundsordning för Södertörns brandförsvarsförbund (KF 2021)
Förbundsordning för Samordningsförbundet Östra Södertörn (KF 2013)
Reglemente för attest och kontroll av ekonomiska transaktioner (KF 2021)
Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF 2020)
Arbetsordning för kommunala pensionärsrådet (KS 2019)
Arbetsordning för kommunala funktionshindersrådet (KS 2019)
Arbetsordning för kommunledningsutskottet (KS 2020)
Arbetsordning för stadsbyggnadsutskottet (KS 2020)
Arbetsordning för hållbarhetsutskottet (KS 2020)
Arbetsordning för beredningen för medborgardialog och integration (KS 2018)
Kommunstyrelsens delegationsordning (KS 2022)
Bestämmelser om arvoden och ersättningar till förtroendevalda (KF 2021)
Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (KF 2018)
Bestämmelser om kommunalt partistöd (KF 2018)
Bestämmelser för bidrag till politiska ungdomsförbund (KF 2018)
Bolagsordning för Tyresö bostäder AB (KF 2021)
Ägardirektiv till Tyresö bostäder AB och dess dotterbolag (KF 2021)
Bemyndigande att teckna kommunens firma (KLU 2022)

Riktlinjer och föreskrifter

Lokala ordningsföreskrifter för Tyresö kommun (KF 2018)
Lokala hälsoskyddsföreskrifter (KF 2011)
Renhållningsordning - avfallsföreskrifter i Tyresö kommun (KF 2018)
Riktlinjer för synpunktshantering (Kdir 2014)
Riktlinjer för närbarhet och bemötande i Tyresö kommun (Kdir 2013)
Riktlinjer för riskhantering och internkontroll (KS 2013)
Inköps- och upphandlingsriktlinjer (KS 2016)
Rutin för direktupphandling (Kdir 2014)
Riktlinje för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal i Tyresö kommun (KS 2012)
Riktlinje för sponsring (KS 2011)
Riktlinje för tjänsteresor (KS 2014)

Riktlinjer för bisysslor (Kdir 2012)
 Riktlinjer för användning av sociala medier (Kdir 2017)
 Riktlinjer för inventarieförteckning och stölskyddsmärkning i Tyresö kommuns verksamheter (Kdir 2017)
 Tillgänglighetshandbok (KF 2012)
 Riktlinjer vid klotter och liknande skadegörelse (KS 2013)
 Riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete (Kdir 2017)
 Riktlinjer i händelse av oljeutsläpp till havs (KS 2020)
 Riktlinjer för tillfällig övernattnings i skollokaler och liknande i Tyresö kommuns verksamheter (Kdir 2017)
 Riskhantering – gemensamma rutiner för Tyresö kommun (Kdir 2016)
 Riktlinjer för internationellt samarbete (KF 2015)
 Riktlinje för konstnärlig gestaltning av offentliga byggnader och allmänna platser (KS 2014)
 Politisk beslutsprocess för detaljplaner (KF 2015)
 Riktlinjer för markanvisningsavtal (KF 2015)
 Riktlinjer för exploateringsavtal (KF 2015)
 Riktlinjer mot mutor och jäv (KF 2015)
 Riktlinjer för hantering av pensionspolicy och omställningsinsatser för förtroendevalda (KS 2015)
 Riktlinjer för uthyrning av skollokaler till föreningslivet, privatpersoner och företag (KS 2015)
 Riktlinjer för lokalförsörjning (KF 2017)
 Riktlinjer för kollektivt omhändertagande i värmestugor (KS 2017)
 Riktlinjer för bostadsförsörjning (KF 2017)
 Riktlinjer för fördelning av arbetsmiljöuppgifter (Kdir 2018)
 Riktlinjer för chefs- och ledaruppdraget (KS 2017)
 Instruktion för kommundirektören (KS 2017)
 Riktlinjer för ekonomihandboken (Kdir 2017)
 Rutin för styrdokument i Tyresö kommun (Kdir 2017)
 Kommunövergripande rutiner för hantering av riktade statsbidrag (KS 2019)
 Kvalitetsledningsmodell (Kdir 2017)
 Modell för värdeskapande processer (Kdir 2017)
 Instruktioner vid olaga vistelse på kommunal mark (Kdir 2017)
 Rutin för polisanmälan inom Tyresö kommuns verksamheter (Kdir 2020)
 Riktlinje för arkiv- och informations-förvaltning (KF 2019)
 Rutin för arkiv- och informationsförvaltning (Kdir 2020)
 Riktlinjer för säkerhetsinstallationer (KS 2019)
 Riktlinjer för säkerhetsskydd i Tyresö kommun (KS 2019)
 Riktlinje för uthyrning av kommunala lokaler (Kdir 2019)
 Riktlinje för projektarbete (Kdir 2019)
 Masshanteringsstrategi för Östra Tyresö (KS 2019)
 Riktlinjer för representation och uppvaktning (Kdir 2019)
 Riktlinjer för uthyrning av tillfälliga genomgångsbostäder till nyanlända (KF 2019)
 Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter i Tyresö kommun (KS 2019)
 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning (KF 2020)
 Riktlinjer för resultatenheter (KS 2020)
 Riktlinje för barnets rättigheter i Tyresö kommun (Kdir 2020)
 Riktlinjer tillgänglig information
 Riktlinjer för säkerhetsorganisation (KF 2021)
 Riktlinje för digitalisering (Kdir 2020)
Riktlinje för hantering av allvarlig eller extraordinär händelse (Kdir 2021)
Riktlinjer för dagvattenhantering
Teknisk handbok (KS 2015)
Saknar grafisk manual: (Kdir 2021)
<https://www.tyreso.se/download/18.76e4ad471790da7a99e793a3/1619937285258/Grafisk%20manual%202021.pdf>

Styrdokument som upphört sedan förra årets kommunplan

Nämnd- och förvaltningsplan 2021 (KS 2021)
 Tillgänglighetsplan för Tyresö kommun 2021-2022 (KS 2020)
 Styrprocess 2.0 för förtroendevalda och medarbetare (KF 2011)
 Informationssäkerhetspolicy (KF 2018)
 Brottsförebyggande policy (KF 2015)
 Alkohol- och drogpolicy (KF 2011)
 Delegationsordning inom kommunstyrelsens verksamhetsområden (KS 2021)

Bestämmelser om arvoden och ersättningar till förtroendevalda (KF 2018)
Ägardirektiv för Tyresö bostäder AB (KF 2017) med komplettering från 2019 (KF 2019)
Bemyndigande att teckna kommunens firma (KLU 2021)
Förbundsordning för Södertörns brandförsvarsförbund (KF 2018)
Riktlinje för hantering av allvarlig eller extraordinär händelse (Kdir 2019)

Bilaga 8 Sammanställning av taxor och avgifter

Beslut om taxor och avgifter

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering	Gäller från och med	Förvaltning
Egenavgift för familjerådgivning	2014-11-27 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2015-01-01	Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Egenavgift för vuxna vid stöd- och omvårdnadsboende inom individ- och familjeomsorgen	2021-12-16 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2021-12-21	Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Taxa för provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning	2022-06-21 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2023-01-01	Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Förskole- och fritidshemsavgifter			Styrs av nationell maxtaxa	Barn- och utbildningsförvaltningen
Avgift för fritidsklubb	2011-04-14 (KF)	Nej	2011-08-01	Barn- och utbildningsförvaltningen
Avgift för ansökan om godkännande av enskild huvudman att bedriva fristående förskola och fristående fritidshem	2021-11-25 (KF)	Nej	2021-12-02	Barn- och utbildningsförvaltningen
Taxa för bygglov, plan och geografisk information	2022-06-02 (KF)	Ja, indexreglering av timpriset mot prisindex för kommunal verksamhet sker inför 2023.	2022-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Taxa för upplåtelse av allmän plats, byggetableringar, uteserveringar m m	2014-06-17 (KF)	Nej	2014-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering	Gäller från och med	Förvaltning
Felparkeringsavgift	2013-05-16 (KF)	Nej	2013-07-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Kontrollavgifter (kommunens fastighetsmark)	2013-05-16 (KF)	Nej	2013-07-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Avgift för trafikanordningsplan (TA-plan) och avgift för schakttillstånd	2022-06-21 (KF)	Nej	2022-07-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Vitesgrund gällande schakt och trafikanordningsplan	2017-05-30 (KS)	Nej	2017-07-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning	2021-12-16 (KF)	Nej	2022-01-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Avfallstaxa	2022-06-21 (KF)	Ja – mot avfallsindex	2023-01-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Vigsel, av- och ombokningsavgift, vigselavgift för ej folkbokförda i Tyresö	2012-11-27 (KS)	Nej	2012-11-27	Kommunstyrelse- förvaltningen
Kopieringstaxa	2022-08-25 (KF)	Nej	2023-01-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Avgift för kommunal begravningsförrättare	2020-01-07 (KS)	Nej	2020-02-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Bibliotekstaxa	2020-11-19 (KF)	Nej	2021-01-01	Kultur- och fritidsförvaltningen
Kulturskolans avgifter	2016-06-16 (KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet (PKV)	2017-01-01	Kultur- och fritidsförvaltningen

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering	Gäller från och med	Förvaltning
Taxor och avgifter för lokaler och anläggningar, inkl. evenemangstaxa	2020-11-19 (KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet (PKV)	2021-01-01	Kultur- och fritidsförvaltningen
Taxor för teknikerservice	2019-06-13 (KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet (PKV)	2021-01-01	Kultur- och fritidsförvaltningen
Taxa inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning	2020-11-19 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2021-01-01	Äldre- och omsorgsförvaltningen

Beslut om taxor och avgifter för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

I nedan tabell visas taxor inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet.

Indexreglering sker genom årlig uppdatering i samtliga medlemskommuner senast oktober varje år

Taxa/Avgift	Beslut	Gäller från och med
1. Prövning och tillsyn enligt miljöbalken	16 december 2021 (KF)	2022-01-01
2. Arbete enligt alkohollagen samt lag om tobak och liknande produkter	16 december 2021 (KF)	2022-01-01
3. Offentlig kontroll inom livsmedelsområdet	16 december 2021 (KF)	2022-01-01
4. Offentlig kontroll av animaliska biprodukter	24 oktober 2019 (KF)	2020-01-01
5. Kontroll enligt lagen om handel med receptfria läkemedel	24 oktober 2019 (KF)	2020-01-01
6. Tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer	24 oktober 2019 (KF)	2020-01-01
7. Tillsyn enligt strålskyddslagen	16 december 2021 (KF)	2022-01-01
8. Kopiering offentliga handlingar	2009	2009-06-01

9. Verksamhet enligt lagen om internationella hot mot människors hälsa.	16 december 2021 (KF)	2022-01-01
---	-----------------------	------------

Beslut om taxor och avgifter för Södertörns brandförsvarsförbund

Taxa/avgift för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll beslutades den 9 september 2021 (KF). Taxan uppdateras årligen enligt av SKL publicerat ”sotningsindex”. Nuvarande taxa gäller från och med 2021-10-01.

Följande tre taxor/avgifter indexregleras årligen baserad på en sammanvägning av Medlingsinstitutets publicerade löneutveckling sektorsvis (80 %) och konsumentprisindex (20 %). Taxa för brandskyddskontroll och taxa för sotning revideras årligen av brandförsvars-förbundet.

1. Avgift för tillsyn enl. lag om skydd mot olyckor (LSO).
2. Avgift för tillsyn enl. lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE).
3. Avgift för tillstånd enl. lag om brandfarliga och explosiva varor.

Bilaga 9: Styrprocessens årshjul

Kommunstyrelsen (KS), kommunfullmäktige (KF) och nämnder följer nedanstående kalendarium, det så kallade årshjulet.

	Uppföljning av föregående år (kommunplan 2022)	Uppföljning av innevarande år (kommunplan 2023)	Planering för kommande år (kommunplan 2024)
Jan	- Kommunstyrelseförvaltningen upprättar bokslut och årsredovisning	- Strategidag för presidier och kommunledning - Årlig utredning genomförs - Nämndplaner tas	- Kommunstyrelseförvaltningen tar fram en omvärldsanalys
Feb	- Kommunstyrelseförvaltningen upprättar bokslut och årsredovisning - Verksamhetsberättelser antas i respektive nämnd		
Mars			- Strategidag för kommunstyrelse, nämndpresidier och kommunledning
April	- Årsredovisningen behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige - Nämndernas verksamhetsberättelser redovisas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige		- Strategidag för kommunstyrelse, nämndpresidier och kommunledning - Förslag till anslagsfördelning till verksamhetsområdena tas fram - Årlig översyn av taxor och avgifter - Reviderad drift- och investeringsbudget
Maj		- Delårsrapport 1 per 2023-04-30 behandlas i nämnderna.	
Juni		- Delårsrapport 1 behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige	- Kommunstyrelsen beslutar om förslag till kommunplan och budget för kommande år. - Kommunfullmäktige fastställer kommunplanen med budget. - Bolagen gör en treårig bolagsplan
Juli			
Aug			

Sept		- Delårsrapport 2 per 2022-08-31 behandlas i nämnderna	
Okt		- Delårsrapport 2 behandlas i KS och KF	- Nämnderna och KS beslutar om nämnd/förvaltningsplan
Nov		- Förvaltningarna tar fram verksamhets- och enhetsplaner	- Kommunfullmäktige fastställer ev. revidering av kommunplan - Strategidagar för presidier och kommunledning - Nämnd- och bolagsplaner redovisas i KS och KF
Dec		- Förvaltningarna tar fram verksamhets- och enhetsplaner	